

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában. Amen.

Ára: 10 fillér.

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJEL 10-TÓL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGÓ, FÉL
ÉVRE 15 PENGÓ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 21.) 1940 NOVEMBER 23. SZOMBAT

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLIV. ÉVFOLYAM, 267. SZÁM

Teleki Pál miniszterelnök nagy beszéde a magyarság legaktuálisabb kérdéseiről

Uj zsidótörvényt kell hozni -- Jól sikerült az önállósítási alap megszervezése -- A cserkészmozgalom mint hatékony állampolgárnevelő intézmény -- Igazságos propagandára van szükség

Nem oszlatja fel a kormány a nemzetvédelmi szempontból létesített szervezetet
Papen repülőgépen Ankarába utazott

Budapest, november 22. A képviselőház pénteki ülésén Törs Tibor alelnök megnyitó szavai után Donáth György előadó a miniszterelnökség és a kisebb tárcák költségvetését ismertette. Ezek során beszélt a miniszterelnökségi sajtóosztály feladatokról az erdélyi részek visszatérése által történt kiszélesedéséről. Kijelentette, hogy a sajtó jelentősége a világpolitikai események követezhében egyre nő. Ezzel kapcsolatban szólott a tájékoztató osztályról, melynek feladata a külföldi magyarellenes propaganda ellensúlyozása. Az értelmiségi kormánybiztosság munkájáról szólva közölte, hogy 1938 óta 15.000 munkaerőt helyeztél el és az önállósítási Alaphól 2444-nek adott kölcsönt. Jelenlegi feladata az erdélyi fiatalok gazdasági pályákra

irányítása. A statisztikai hivatal idei nagy feladata a népszámlálás lesz.

Bencs Zoltán Maróthy Károlyval szemben a sajtóközvetítés szükségességét hangoztatta. Jaross Andor erősen bírálta a kormány sajtópolitikáját.

Gacs János nagy beszédben fejtette, hogy Magyarország mekkora jogokat adott a nemzetiségeknek a békés fejlődés érdekében. Hasonló tárgyú felszólalást tett Klein Antal és Mester Miklós. Csóor Lajos a költségvetést elfogadta. Gróf Serényi Miklós, Mosonyi Kálmán és Vajna Gábor felszólalása után Tasnádi Nagy András elnök az ülést félóraire felfüggesztette.

Szinyey Merse Jenő alelnök háromnegyed 4 órakor újból megnyitotta az ülést.

Teleki miniszterelnök nagy beszéde a költségvetési vitában

Ezután a miniszterelnök emelkedett szószékére. Beszéde elején válaszolt a miniszterelnökségi tárcája költségvetési vitája során elhangzott felszólalásokra. Kijelentette, hogy szövegezték a közigazgatás egyszerűsítésének kérdését. Már régen megmondta azt, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozom és hogy komoly előkészületek vannak folyamatban. Rá szeretnék mutatni arra, hogy ha a kormány kezdeményez valamit, akkor megragadják ezt a kezdeményezést és jön a vád, hogy miért nem hajtják végre. Ugyanígy van ez a zsidótörvénnyel is. Ha már elején jól csináltuk volna meg ezt a javaslatot, akkor nem kellene minduntalan ezzel foglalkozni s ha át-dolgoztuk volna minden problémáját, akkor szintén nem kellene újra elővenni. Átvettém a törvényeket, megmondottam, amikor programot adtam, hogy folytatam ezt a kérdést és törvényhozás elő terjeszttem. Elő is terjesztettem, de megmondottam, hogy látom, hogy mindkettő helyett más kell, hogy hozzunk. Ezekben a kérdésekben más vágányokon kell elindulni, elsősorban az egyetemes országos érdek oldalán. Az egyetemes országos érdek oldalán a földreformban is az országos termelés szükségletét kell figyelembe venni.

A továbbiakban arra az elhangzott vádakra válaszolt, hogy a zsidótörvény végrehajtásánál kevés büntetéseket szabtak ki és kevés az ellenőrző szakértő. Ezzel kapcsolatosan számadatokat sorakoztatott fel, amelyekből kitűnik, hogy a zsidótörvény megszegőit a legszigorúbban megbüntették.

Eddig kétezer nyertek átképzést

Az átképzésről szólva kijelentette, hogy ezzel a kérdéssel szintén foglalkozott. Eddig kétezer nyertek átképzést. Az önállósítási alap jól, rendszeresen működik és az önállósítottak is nagyon komolyan fogják fel

a dolgot. Ennek az intézménynek a megszervezésével tökéletesen meg lehetünk elégedve. A zsidótörvény végrehajtásával kapcsolatosan felmerült az a probléma, hogy a végrehajtást megnehezíti a munkaszolgálatnak teljesítése esetében az, hogy a fennálló rendszabályok értelmében nem lehet felmondani. A közeli napokban egy rendelet jelenik meg, amely ezt a kérdést úgy oldja meg, hogy a felmondást lehetővé teszi, de a bevonultak szabadságát kapnak dolgaik elintézésére. Fel kell hívnom a figyelmet arra — folytatta a miniszterelnök — hogy akik a zsidókérdéssel foglalkoznak, vigyázzanak, hogy ne támadjanak köztisztviselőknél álló embereket, akiknek körülményeiről nem győződtek meg alaposan.

A magyar cserkészetről

Palló Imre a cserkészetről támada. A cserkészmozgalom egyike a legkitűnőbb erkölcsnevelő és állampolgár-nevelő intézménynek. Ez a mozgalom a magyar hazának számos, nagyon komoly rendes és a dolgokat sok más embertől komolyabban megfontoló fiút és férfit nevelt. A magyar cserkészmozgalom az első pillanattól kezdve semmi befolyás alatt nem állott. Rám is mondták, hogy angol beállítottságú vagyok. Egész iskolai időm alatt, sajnos, nem jártam Angliában, másutt sem külföldi egyetemen. És mosolyogtam a rólam hangoztatott dolgot, nem szoktam törődni velük. Most is csak azért beszélek róla, mert ezen a helyen állok és kénytelen vagyok levetni a zárkózottságot.

A miniszterelnök ezután a Statisztikai Hivatallal kapcsolatos felszólalásokra válaszolva megállapította, hogy ez a hivatal nagy és komoly munkát végez. A közigazgatásban gyökeres reform szükséges. Ennek előmunkálatait a szakemberek már befejezték. Az anyag az íróasztalon fekszik.

A nemzetiségi kérdésről szólva a minisz-

terelnök hangoztatta, hogy ebben a kérdésben már álláspontját számtalanszor kifejtette: Megmondottam akkor, amikor az országgrészek kezdtek visszatérni, hogy egy régi, de ma bizonyos modern formában felújult problémához értünk, egy soknyelvű ország vezetésének a feladatához. Ezt a feladatot csak azzal az okossággal, bensőséggel és komoly felelősségérzettel és azzal a szeretettel lehet megoldani, amely szükséges ahhoz, hogy bármilyen nyelvű honfitársunkat minden megkülönböztetés nélkül vezessük az életnek nehéz útjain. Sajnos, ezt a kérdést rendszabályokkal egyedül megoldani nem lehet. Ezért igyekeznek, ahol lehet tanítólág közbelépni. Mindenkor mindenkinek vitathatatlanul joga van a maga nyelvtradícióját ápolni és a magyar államnak kötelessége más anyanyelvű polgárait e törekvéseikben támogatni. Ezt tartja szentítványi állameszmének, mert a népek megértésének a helyes és józan állampolitikai eszméje ezen a területen. Először a magyar szervezett meg, politikailag kötelességére tette a nemzetiségekhez beosztott tisztviselőket, hogy az illető nemzetiségek nyelvét tanulják meg. Ezt a célt szolgálja az iskolapolitika is. Összegezve a dolgokat, a nemzetiségi kérdésben felfogása a következő:

A nyelv szabad gyakorlata, a népiség szabad kimélyítése, az anyanyelven való tanítás, az anyanyelven írott sajtó és az anyanyelven való egyesülési jog.

A magyar-német kisebbségi egyezmény

A miniszterelnök ezután a Bécsben aláírt magyar-német kisebbségi egyezményről szólt. Az erőszakos, vagy parancsszerű névmagyarosítást, akár köztisztviselőkről van szó, akár másokról, értelmetlennek tartja, mert névmagyarosítás csak egy asszimilációs folyamat külső fázisa lehet. Ezért járult hozzá készségesen ahhoz, hogy aki a nevé megmagyarosította, ha akarja, visszaváltoztathatja.

Szeretném hangsúlyozni — folytatta ezután a miniszterelnök, hogy az egész megállapodást tartalmának helyességében való teljes meggyőződéssel írtuk alá.

Véleménye szerint a nemzetközi kérdést nem lehet törvénnyel vagy rendelettel elintézni. Ehhez nehéz nevelőmunka kell és azt a munkát el kell végeznünk. Ha e munkában jó munkával előljárunk, el is lehet végezni, mert hiszen csak a régi együvértartozásnak új kiépítésére, újonnan született akadályozó ellentétek eltakarításáról van szó. Csak szeretettel lehet embereket összehozni. A paragrafusok erre nem elegendők. Ezzel a felkötéssel igyekeznek a maguk is munkatársaival együtt a nemzetiség terén együtt dolgozni.

A propagandáról szólva megállapította, hogy az egyik propaganda határon kívüli,

a másik propaganda határon belüli. A külső propagandának elve az, hogy ez a propaganda olyan nemzeti feladat, amelynek a pajzsnak is tisztának kell maradnia. Ilyen értelemben végeztük ezt a munkát. A külföldi propaganda arra irányul, hogy a külfölddel egyszerűen és igazmondóan megismerjük hazánk történetét, életmódját és felfogását. A belső propagandában ugyanaz az elv, mint a külföldi propagandánál, azaz a cél a becsületes felvilágosítás. Mindenképpen igyekeznek az objektivitást megőrizni és a nemzeti célokat elvonatkoztatja a pártpolitikai céloktól. Szükség van a nemzet felvilágosítására. Egyike vagyunk azoknak az országoknak, ahol a legtöbb hírek keringenek s az emberek a legtöbbet beszélnek. Különösen talán a fővárosban néha hisztériává változik ez, ami magának a fővárosnak is ártalmas. Szükséges az is, hogy az intézkedéseket megismerjük, mert számtalanszor hallotta, hogy intézkedéseket követelnek, amelyek már meg is történtek. Van az országban sok hangzatos jelszó anélkül, hogy azok, akik ezeket a primitív jelszavakat hangoztatják, ismernék a munkának a komolyságát. Vonatkozik ez részben a tempó jelszavának a hangoztatására is. Sokszor olyanok hangoztatják ezt, akik maguk is más helyzetben szintén kénytelenek voltak hasonlóan dolgozni.

Orvospszichológiai jelenségek

Nem szeretek terveket előre beharangozni. Szükségünk van propagandára, arra, hogy a nemzet fiait önmagukra ébredjenek. Különösen fontos ez, ha elhangzanak olyan szavak is, amelyeket az újságokban is leközelnek, hogy „ez a nép évszázadokig nem látott jó példát Magyarországon”. Én egy ilyen kijelentést nem tekinthetek műveltség hiányának, ha olyan helyről hangzik el, ahonnan elhangzott. Én ezt orvospszichológiai jelenségnek tekintem. Nem szabad eltávolodni Rákóczi, — Szondy, Zrínyi tiszteletétől. Ezek igenis példák voltak és példa Széchenyi és Tisza is. Nem akarom még itt felsorolni a magyar történelemnek a példáit. Ott, ahol ilyen kijelentés elhangzott, szükség van arra, hogy a nemzetnek megtevévellett részét értelemszerűen tanítsuk és visszavezessük saját magához. Gondom lesz rá, hogy egy ilyen kijelentés ne csináljon lázat. Az ilyen megmondgatások, értelmetlenségek és félrevezetések miatt szükség van többek között a nemzet felvilágosítására. Ezt a felvilágosítást tovább folytatom és azt tartom, hogy ez egyik legelső kötelességem.

Szinyey Merse Jenő Teleki Pál miniszterelnök nagy tetszéssel fogadott beszéde után az ülést néhány percre felfüggesztette. Szünet után a Ház részleteiben és általánosságban elfogadta a miniszterelnökség és a kisebb tárcák költségvetését.

Aszmann

GYAPJUSZÖVET UJDONSÁGOK

Ezután a mentelmi bizottság javaslatára a Ház Maróthy Károlyt, Budinszky Lászlót, Rajniss Ferencet a Ház ünnepélyes megkövetésére ítélte, Gruber Lajost pedig a Házból és annak üléséről 8 napra kizárta.

Az elnök napirendi indítványára a Ház úgy határozott, hogy legközelebbi ülését hétfőn délelőtt 10 órakor tartják. Napirendre tűzik a pénzügyi tárca költségvetését.

Ezután Teleki Pál miniszterelnök válszolt Csia Sándornak szerdán a titkos szervezetekről elhangzott interpellációjára.

— Csia Sándor azt állította — mondotta a miniszterelnök. — hogy a miniszterelnökség 100 ezer pengős költséggel titkos szervezetet tart fenn bizonyos belpolitikai és pártpolitikai célokra. A szóbanlevő szervezetet a vezérkar főnökével és a honvédelmi miniszterrel egyetértésben nemzetvédelmi szempontokból hozta létre. Felkéri az interpelláló képviselőt, hogy a fotokópiákat adja át a Ház elnökének. A szervezet működése nem érte el azt a mértéket, melyet terveztek, mert nem volt rá idő. Ez a válasza a képviselőnek. Arra a másik kérdésre, hogy hajlandó-e ez a titkos szervezetet feloszlatni, erre azt válaszolja, — ha a vezérkar főnök továbbra is szükségesnek tartja — nem. Szerelné azonban tudni, folytatta a miniszterelnök, hogy minő titkos szervezet, vagy minő titkos ember volt az, aki hivatalos kötelességének megszegésével egy ilyen iratot fotográfálás végett ellopott, hogy átadja azt a képviselőnek. Aki ilyet tesz, megszerzi a hivatali esküt és aszerint fog bűnhődni, ha megfogják. Figyelmezteti az interpelláló képviselőt két dologra: az egyik az, hogy kémkedését revidálja, mert beleütközik a magyar állambiztonság és a nemzetközi érdeket veszélyeztető bűncselekmények ellen hozott törvénybe. A másik az, hogy tud titkos szervezetekről, fekete pontokról, eszmvédő csoportokról, s. b. ezekről a titkos szervezetekről akkor intézkedik, amikor szükségesnek látja. (Nagy taps és éljenzés a kormányparton.)

Az ülés hat órakor ért véget. (MTI.)

TELEKI PÁL ÜDVÖZLŐTÁVIRATA A DUCEHOZ

Róma, november 22. (Stefani) Gróf Teleki Pál miniszterelnök a következő táviratot küldte a Duce-nak:

„Ismerve Nagyméltóságod baráti érzését Magyarországra irányában, örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásunkkal kapcsolatban Önt szívőből üdvözöljem. Meggyőződésöm, hogy a fejezőkönyv még jobban meg fogja erősíteni azokat a szoros és hagyományos kapcsolatokat, amelyek már eddig is megváltak Magyarországot és a háromhatalom között. Fogadja Nagyméltóságod kiváló nagyrabecsülésem kifejezését.“

A JAPÁN KÜLÜGYMINISZTER ÜDVÖZLŐ TÁVIRATA CSÁKYHOZ

Budapest, november 22. (MTI) Yosuka Matsuoka japán külügyminiszter Magyarországnak a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozása alkalmából Csáky István külügyminiszterhez a következő táviratot intézte:

„Van szerencsém Nagyméltóságodnak Magyarországnak a háromhatalmi egyezményben való részvételének alkalmából őszinte szerencsekívánataimat kifejezni. Legjobb kívánságaimat tolmácsolom a magyar nemzet boldogulására és országunk közötti barátságos viszony fejlődésére.“

Csáky István gróf külügyminiszter igen meleghangú táviratban köszönte meg a japán külügyminiszter jókívánságait.

KITILTOTTÁK A ZSIDÓKAT A KASSAI VÁSÁROKRÓL ÉS PIACOKRÓL

Kassa, november 22. Kassa város törvényhatóságának megyei ülésén kimondták, hogy a zsidókat országos vásárokról, búcsúkra, helyi és napi piacokra nem engedik és számukra az elővásárlási tilalmat délelőtt tíz óráig hosszabbítják meg. A közgyűlés a városi alkalmazottak számára a törzslizetés 50 százalékát és a nevelési járulékok 100 százalékát szavazta meg karácsonyi segélyként. Szeged város átrátára pedig elhatározta, hogy nemzeti propagandaminisztérium felállítására érdekében felterjesztéssel fordul a kormányhoz. (MTI)

ROMÁN KATONAI ISKOLAGÉP KÉNYSZERLESZÁLLÁSA CSIK-MEGYÉBEN

Csikszereda, november 22. Csikszépvíz közelében egy román katonai iskolarepülőgép kényszerleszállást végzett. A gép földet érve bukfenecel vetett, alaposan megrongálódott. A pilótafőhadnagy, aki a gépet vezette, megsebesült. A helyszínen kihallgatták, állítása szerint eltévedt, közben motorhiba miatt kénytelen volt leszállni. Az illetékes hatóságok megindították a vizsgálatot.

Roosevelt a pápa közreműködését kéri Anglia megmentéséhez

Róma, november 22. (MTI) A Regina Fascista értesülése szerint Roosevelt elnök a washingtoni apostoli nunciust útján nagyfőnökként közlést juttatott el XII. Pius pápához. Hír szerint Roosevelt a Szent Atyával nagyszabású megmozdulásra készül szellemi és erkölcsi téren. Ebben hír szerint felhívja a népek figyelmét az erkölcsi kérdésekre és elfelejtésre a materializmusra. A Regina Fascista szerint mindenesetre elég különös, hogy pont Roosevelt akér ilyen természetű, erkölcsi megmozdulást kezdeményezni, tekintettel arra, hogy a jelenlegi háború kitöréséért épen elég súlyos felelősség terheli. Az Egyesült Államok elnöke véget akar vetni a jelenlegi háborúnak, ezt igen könnyen elérheti, ha nem avatkozik bele többé az európai ügyekben. Roosevelt

célját azonban az egész világ látja, mert Anglia veresége elkerülhetetlen. Most tehát az erkölcsi és a pacifizmus újabb áradatával szeretne segítségre sietni. Még nem tudjuk a pápa válaszát. A mi válaszuk azonban egész világos, a béke mindaddig nem állhat helyre, amíg az olasz és német fegyverek fényes győzelmet nem arattak.

Newyork, november 22. (Német TL) A híde Parkban pénteken tartott sajtóértekezleten Roosevelt kijelentette, hogy az Egyesült Államok segítségével Anglia számára a mostani körülmények között ugyszólván elérte csúspontját. Mindent megtesznek, amit csak lehetséges. Nem szabad bizonyosra venni, hogy megfontolás alatt áll az Angliának nyújtandó amerikai segítség növelése.

A KANSZ karácsonyi segélyt kér a tisztviselők és nyugdíjasok részére

Budapest, november 22. (MOT) A KANSZ emlékirattal fordult a kormányhoz és azt kérte, hogy a tényleges és nyugdíjas közszolgálati alkalmazottak beszérséi, illetve ka-

rácsenyi segélyt kapjanak. Azt kérték, hogy a kisebb javadalmazásuak havi fizetésüknek, illetve egy havi nyugdíjuknak megfelelő összeget kapjanak. (MTI.)

Az olaszok Koricától nyugatra foglaltak el új állásokat

Valahol Olaszországban, november 22. Az olasz főhadiszállás 168. közleménye:

Két hadosztályt kitevő határvédő csapataink, amelyek az ellenségeskedések kezdetén védelmi állásokba helyezkedtek Koricánál, az albán-görög határon, tizenegy napi harc után a kiürített várostól nyugatra elterülő vonalba húzódtak vissza. Ez alatt az időszak alatt elkeseredett csaták zajlottak le, amelyek során érzékeny veszteségeket szenvedtünk, de az ellenség talán még inkább. Erősítéseinket az új vonalon vonjuk össze.

Légiouronk a rendkívül kedvezőtlen légköri viszonyok mellett is támogatta a csapatok hadműveleteit és több ellenséges célpontra bombázott.

Észak-Afrikában légi alakulataink bombázták Marsa Matruh vasúti berendezését és más ellenséges intézményeit.

Utólagos megállapításokból kitűnik, hogy a november 19-én lezajlott csata folyamán mintegy tíz elcsúszott harcokot, köztük

négy közepes nagyságú, pusztítottunk el és húsz más járművet rongáltunk meg. Emberéletben is jelentékeny veszteségeket okoztak az ellenségnek.

Az ellenség légi támadásokat intézett Sollum, Bardia, Tobruk és Benghazi ellen; az anyagi kár jelentéktelen.

Ellenséges hadihajók bombázták a Sidi el Barranitól keletre elterülő vidéket és Wadi Maktilánál levő állásainkat, de sem veszteséget, sem kárt nem okoztak.

Az Égei-tengeren ellenséges repülőgépek vaktában bombákat dobáltak le Leroszra, amelyek azonban nagyrészt a tengerbe zuhantak. Sem emberéletben, sem anyagiakban nem esett kár.

Kelet-Afrikában repülőgépeink bombázták Roseires repülőterét, ahol nagy tüzet okoztak.

A 167. közlemény jelentése szerint az edeni kikötő ellen intézett légitámadásunk során az egyik gőzhajót és a repülőter berendezéseit érte találat.

1500 székely visszatér a római katolikus hitre

Csikszereda, november 22. Az elmúlt 22 esztendő alatt a románok élénk kereskedelmi üzletet folytattak a székelyföldi lelkekkel. Különösen a gyimesi és gyimeskőrményi csángókra feküdtek rá. Pannak, tudósának, „sima úriembernek“ álcázott lélekkunfárok járták Gyimesfelsőlök, Gyimesközéplök, Gyimesbükk Csügés, Kóstelek és más falvak vagy települések lakóit. Földet, erdőt, állatállományt s még „megyemást“ ígértek, ha ősi római katolikus hitüket elhagyják s görög keletiek, vagy legalább görög katolikusok lesznek.

Ha a „szép szó“ nem használt, erőszak és csendőrvette át a „szerepet“. Így helyenként, különösen Kóstelek környékén, eredményes volt a lélekvásár.

A honvédség bevonulása után Kóstelek, Csügész, Gyepece ősi hi-

tükből erőszakkal kifogatott lakosága egy emberként állott talpra és követelte: küldjenek nekik római katolikus papot, szervezzenek állandó plébániát, mert vissza akarnak térni eredeti vallásukra.

APOLLO FILMSZÍNHÁZ

Telefon: 25-00 száma.

Bonyodalom, szerelem, zűrzavar, a szív muzsikája másfélórás kacagás Híradók!

MINDENNAP! Borden Bella, Vilassy László, Kiss Manyi, Labár Kálmán főszereplőkkel:

Cserebere

A főváros nagy filmsikere.

Rizstermelés a Hortobágyon!

A kívánságot az illetékes egyházi és közigazgatási hatóságok a körülményeknek megfelelő gyorsasággal teljesítették. Kósteleken önálló római katolikus plébániát szerveztek. Az egyházköztség ügyeinek vezetését fiatal, székely származású szentferencendi barát vette át. Eddig 1500-an tértek vissza eredeti hitükre. Egyetlen görög katolikus sínés a környéken.

Szorosan idetartozik a magyar szertartású katolikus csángók esete is. A románok bevonulásuk után az a mesebeli állottak elő, hogy a gyimesi csángók — románok, Gergely Győző magyar szertartású görögkatolikus papot csendőrszörnyű román szertartásra kényszerítették. Gergely románul sem tudott. Most aztán ezen a téren is gyökeresen változott a helyzet. Gergely pap a bevonulás óta ismét magyarul misézhet és beszélhet híveinek.

A mult tanulságai alapján a magyar szertartású görögkatolikus csángók közül is egyre többen helyezkednek arra az állaspontra, hogy visszatérnek római katolikus hitükre. A csángók döntő többsége amúgy is római katolikus.

TOMICS JUGOSZLAV MINISZTER BUDAPESTEN

Budapest, november 22. (MOT) A budapesti állami és székesfővárosi üzemek tanulmányozása céljából Tomics jugoszláv miniszter, Belgrád főpolgármestere és felesége, valamint több belgrádi tisztviselő ma délután Budapestre érkezett. A keleti pályaudvaron ünnepélyes fogadtatásban részesítették. A pályaudvari fogadtatás után Tomics főpolgármester és kísérete a Gellért-szállóba hajtatott. Délután félhat tájban Tomics rövid látogatást tett a helyigminiszternél. A belgrádi főpolgármester tiszteletére Karafiáth Jenő főpolgármester és felesége pénteken este vacsorát adott a Szent Gellért szállóban. (MTI)

A JAPÁNOK LETARTOZTATTÁK EGY AMERIKAI ALKONZULT

Hanoi, november 22. Domei Iroda jelentése szerint a japánok letartóztatták az United Press egyik tudósítóját, valamint az egyik amerikai alkonzult.

— Uj „Erdélyért“ bélyegsorozatot ad ki a posta. A m. kir. Postavezérgazgatóság közli, hogy december 2-án a Főméltóságú Asszony legfőbb védnöksége alatt álló „Erdélyért“ mozgalom támogatására 10, 20 és 32 filléres címletekből álló 50 filléres felárral árusítandó bélyegsorozat kerül forgalomba. A 200 ezer példányszámban kiadásra kerülő bélyegsorozatot a kincstári postahivatalok és a m. kir. posta bélyegértékesítő irodái árusítják. A bélyegsorozat 1941 január végéig lesz forgalomban, tehát bélyegek bárhova szóló postai küldemények bérmentésítésére használhatók fel, december 2-től január végéig.

VIGSZÍNHÁZ MOZGÓ

A legújokétebb és legművészebb francia világfilm!

Harry Baur

csodálatosan szép, felejthetetlen alakítása.

Mindenért fizetni kell!

A szerelem, a szépség, a finomság szívezzelő filmje.

Női főszerepben: BETTY STOCKFIELD. — Kéllünleges élmény!

Bemutató ma!

Ma hová megyünk...? a PÁLL SÖRÖZŐBE!

Hitler kihallgatáson fogadta Antonescu román államvezető tábornokot

Papen repülőgépen Ankarába utazott — Szófia légvédelmi elsötétítése — Tuka szombaton megy Berlinbe — Az olaszok nagy offenzívát készítenek elő a görögök ellen

Szófia, november 22. Papen ankarai német nagykövét tegnap külön repülőgépen Szófiába érkezett és este báró Richthofen szófia német követ vendége volt egy vacsorán, amelyen résztvett Filov bolgár miniszterelnök és Popov külügyminiszter is. A vacsora után beható tanácskozások folytak.

A török sajtó teljesen a tengelyhatalmak fokozott diplomáciai tevékenységének jegyében áll. Borisz bolgár cár berehtesgadeni látogatása mély benyomást keltett a török közvéleményben. Az ankarai kormány külön engedélyt adott ki, amelynek értelmében Papen repülőgépen érkezhet meg Ankarába, ahol mára várják. Olaszország hadbalépése óta ugyanis külföldi repülőgépek nem szállhatnak le török területen.

A török politikai világ nagy mozgásban van. Cetinkoja közlekedésügyi miniszter váratlanul lemondott. A török kormányt a legutóbbi héten háromszor tanácskoztak s a kormány felhatalmazást kapott hogy a parlament utólagos jóváhagyásával saját belátása szerint intézze az ország ügyeit.

SZÓFIA ELSÖTÉTITÉSE

Szófia, november 22. (TP) Tegnap kezdődött meg Szófia légvédelmi elsötétítése. A város néhány fontosabb részén még teljes megvilágítás volt. Ma még csak a félváros lesz elsötétítve, de holnaptól fogva már az egész városban teljes elsötétítés lép életbe. A papírkereskedések 2500 mázsa elsötétítéshez szükséges papírt bocsátottak ingyen a szegénysorsu lakosság rendelkezésére.

ANTONESCU BERLINBEN

Berlin, november 22. (Német TL) Pénteken délelőtt 10 óra 15 perckor (német időszámítás szerint) Antonescu tábornok, román államvezető és Sturza külügyminiszter kíséretükkel a birodalmi kormány megünnepelésére megérkeztek Berlinbe. Megjelent fogadásukra az állam, a párt és véderő több képviselője, köztük Keitel vezértábornagy. A vendégek a Bellevue-kastélyban szálltak meg.

Berlin, november 22. (Német TL) A Führer Ribbentrop birodalmi külügyminiszter jelenlétében pénteken délután hosszabb megbeszélésen fogadta Antonescu tábornok, román államvezetőt és Sturza herceg külügyminisztert az új kancellárián. A katonai tiszteletadást a védőosztály testőrgárdája végezte. (MTI)

Berlin, november 22. A Führer pénteken fogadta Cretzianut, Románia új berlini követét, aki megbízólevelét adta át a Führernek.

Ezután a Führer a román követ jelenlétében fogadta a különmegbízással Berlinben tartózkodó Pop Valér követet.

Ribbentrop birodalmi külügyminiszter pénteken délelőtt megbeszélésen fogadta Antonescu tábornok, román államvezetőt és a kíséretében levő Sturza román külügyminisztert. (MTI)

GRANDI MÜNCHENBEN

München, november 22. (Német TL) Grandi olasz igazságügyminiszter pénteken beszédet mondott a német jogakadémia megnyitó ülésén abból az alkalomból, hogy az akadémia tiszteletbeli tagjává választották meg. Beszédében többek között a következőket mondta: A fasiszta és a nemzeti szocialista jogászok feladata elsősorban az, hogy új rendet és új jogi rendszert te-

remtsenek meg. A törvényhozás és a jog terén eddig megnyilvánult tényleges olasz-német együttműködés a jövőben még fokozódik.

Frank birodalmi miniszter válaszbeszédében ugyanezeknek szükségességét hangoztatta. A német jogakadémia — jelentette ki Frank a továbbiakban — az egész világ előtt vádat emel az ellenséges államok polgárai részéről elkövetett számos háborús vétek miatt. A háborús jog megsértői között Anglia foglalja el a vezető helyet. (MTI)

TUKA SZOMBATON INDUL NEMETORSZÁGBA

Pozsony, november 22. (TP) A szlovák hivatalos sajtóiroda közli, hogy a birodalmi kormány dr. Tuka Béla szlovákiai külügyminisztert és miniszterelnököt Berlinbe meghívta Dr. Tuka és kísérete szombaton, november 23-án indul Berlinbe.

A BOLGÁR MINISZTERELNÖK HÉTFOH BERLINBE UTAZIK

Belgrád, november 22. (Bud. Tud.) A „Politika“ szófia értesülése szerint Filov bolgár miniszterelnök és Popov külügyminiszter hétfőn a német fővárosba utazik, hogy Bulgáriának a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásáról jegyzőkönyvet írjon alá.

Belgrád, november 22. (Bud. Tud.) Helena román anyakirályné Olaszországba utazik. Utját néhány nappal Belgrádban megszakítja, ahol Pál régensherceg családjának vendége lesz. A román anyakirályné péntekre virradó éjszaka Belgrádba érkezett.

NÉMET HIVATALOS JELENTÉS

Berlin, november 22. A véderőfőparancsnokság közli:

A légielő a november 20-áról 21-ére virradó éjjel is sikeres megtorlótámadásokat intézett London, Birmingham és más középangliai hadiüzemek, valamint délangliai kikötő-építmények és ellátási üzemek ellen. A támadások következtében több tűz keletkezett.

November 21-én a fegyveres felderítés során bombával árasztottuk el Londont, valamint Dél- és Délkelet-Anglia hadászati fontos célpontjait. Vasuti és gyárépületekre hullottak bombák.

Az angol kikötők aknával való elzárását folytattuk.

A november 21-ről 22-ére virradó éjjel ellenséges repülőgépek nem szálltak a Németbirodalom területe fölé.

Két német gép eltűnt. (MTI)

CHURCHILL FÉNYKÉPEI

Az olasz sajtó — a Daily Mail-lel egyetértően — sürgősen Churchill-t, hozza már nyilvánosságra a tarentói olasz támaszpont ellen intézett angol légitámadás fényképeit. Churchill ugyanis egy ízben már ígéretet hasonlított egy, a kieli hadikikötő elleni légitámadással kapcsolatban. Ezek a felvételek azonban sohasem kerültek a szerkesztőségi asztalokra, Churchill azután bevallotta: „A felvételek, sajnos, elromlottak”. A Daily Mail most naponta megismétli felhívását a kormányhoz, sürgősen közzéjék az olasz hadihajók sérüléseit feltáró felvételeket.

AZ ANGOL KIRÁLY FEJÉN NEM VOLT KORONA

Stockholm, november 22. (NST.) A Dagens Nyheter londoni tudósítójának jelentése szerint a parlament új ülésének megnyitására György király egyszerű tábori tengerügyi egyenruhát viselt. Erzsé-

bet királyné pedig csukott, sötétlila ruhát. Egyiküknek a fején sem volt korona. Az udvarhölgyek is elmaradtak hagyományos piros köpenyekkel és nem vehettek részt a megnyitó ülésen. A királyi trónbeszéd, amelynek felolvasása máskor legalább negyedóra hosszát tartott, ezúttal négy percet sem vett igénybe.

1942 JUNIUSÁBAN LESZ AZ USA-NAK KÉTMILLIÓ KATONÁJA

Washington, november 22. (Stefani) A hadügyminiszter, hír szerint januárban újabb ötmilliárd hitelt kér a kongresszustól az 1942 júniusára készenálló kétmillió főnyi haderő felszerelésére. (MTI)

25.000 HÁZ PUSZTULT EL COVENTRYBEN

Róma, november 22. A Messagero washingtoni jelentése szerint a Newyork Herald Tribune Anglia helyzetét igen súlyosnak ítéli. „Senki sem számíthat angol győzelemre, — írja az amerikai lap — ha csak valami nagy segítséget nem kap

Ha elegáns

akar lenni, ruhaszövetet, selymet jöjjön hozzánk venni. Vételkényszer nélkül bemutatjuk dusan felszerelt raktárunkat.

Kőrösi László Piac-utca 38. sz.

London olyan államoktól, akik eddig nem vettek részt a háborúban. A Newyork Times londoni jelentése szerint az angolok már inkább kiteszik magukat a bombázás veszélyének, semhogy az óvóhelyre menjenek, ahol ragályos betegségek fertőznek. Coventry hatvan ezer házból huszonötezer elpusztult.

Az angol parlament új ülésének megnyitása minden pompa nélkül, a légvédelmi szirénák búgása közepette ment végbe. A trónbeszéd és Churchill nyilatkozatai egyetlen jelszót dobtak a közvéleménybe: a türelem és a remény fontosságát. A király és a miniszterelnök csak azzal tudta vigasztalni az angol népet, hogy a mai válságos helyzet nem tarthat örökké.

Heves harc Korza körül

Belgrád, november 22. (MTI) A jugoszláv sajtónak Athénből és a jugoszláv-görög határról származó értesülések szerint a Korza körül folyó harcok egyre szélesebb méreteket öltenek. A sok gyalogsági és tüzérségi harcok mellett mindkét részlől élénk tevékenység folyik a levegőben. Az olaszoknak sikerült a görög támadások nagyrészét visszaverni. A lapok valószínűnek tartják hogy Korza körül a csata egy-két napon belül eldőlt.

Nagy olasz offenzívát készítenek elő

Róma, november 22. (MTI) A mai olasz hadijelentés közlései az albániai hadihelyzetről megfelelnek a Duce legutóbbi kijelentéseinek, amely szerint az olasz hadijelentések nemcsak a jó, de rossz hírekről is tájékoztatják az olasz közvéleményt. Semmi kétség nincs azonban aziránt hogy ami Korica körül történt, az csak muló epizód és a legesekélyebb mértékben sem befolyásolja a görög országi hadjárat végső kimenetelét.

Mint jogi tanár a Corriera del Padano katonai szakértője írja, az új nagy olasz csapatgyűjtések Albániában vannak s az új parancsnokok most végzik szemleutjait csapattesteiknél, hogy az arcvonal egyes szakaszainak helyzetéről személyesen győződjenek meg. A szállítócsapatok munkálatai most vannak folyamatban s ezek a munkálatok bizonyos időt vesznek igénybe. Az aprólékos előkészületek azonban biztosítani fogják a később meginduló nagy offenzívát, amelynek annál gyorsabban sikere lesz.

Róma, november 22. A Stefani iroda északafrikai különtudósítója jelenti:

Egy alakulatunk, amely 18 Sólvyom mintájú repülőgéppel állott, üldözőbe vett egy ellenséges alakulatot, amely egy Blenheim bombázóból és öt Hurikánból állott. Elsőnek a Blenheim gépet támadtuk meg. Pergőtűzet zúdítottunk rá úgy hogy több találat után lezuhant. Ugyanez lett, a sorsa két Hurikánnak is. Hirtelen azonban 15 Gloster mintájú ellenséges vadászgép bukkan fel. Röviddel később 15 ujalb Hurikán gép jelent meg a harc területén. 15 Sólvyomunk tehát 30 ellenséges géppel állott harcba. A mi könnyebben kezelhető gépeink nagy ügyességgel mozogtak, majd kb. 25 pernyi harc után Egyiptom belseje felé szorítottuk az ellenséget. Sólvy-

maink eként nemesak a harcér utai maradtak, de bejutottak az ellenséges tér fölé és Marsa Matruh fölé kerültek. Megállapították, hogy a harcban 4 ellenséges gép pusztult el. 3 másik repülőgép pusztulását a megfigyelések alapján szintén bizonyosra lehet venni. (MTI)

Görög-albán arcvonal, november 22. A Stefani iroda különtudósítójának értesülése szerint az olasz légi-fegyverem Epirusz felett kedvezőtlen légköri viszonyok közepette szüntelenül bombázza az ellenséges vonalakat. (MTI)

OLASZ GÉPEK TEVEKENYSÉGE A CSATORNA KÖRÜL

Egy csatornamenti támaszpont, november 22. (Stefani) November 20-án az olasz repülők a kedvezőtlen időjárási viszonyok ellenére is körüljáró repüléseket végeztek a La-Manche csatorna és az Északi tenger felett. November 21-re virradó éjszakán az olasz bombázó repülőgépek egymást követő hullámokban középnyagyságu és nagyméretű bombákkal támadásokat intéztek Norfolk grófság kikötői ellen és bombázták a katonai és élelmezési célpontokat. Az ellenség heves légharító tüzelése ezután megakadályozta bombázóink támadását. (MTI)

HUNGÁRIA

Filmszínház

Nézzé meg ma: d. u. 5, 7, 9, órákor a dzsungelfilmek gyöngyét:

A ZÖLD POKOL-t

Főszerepben: Douglas Fairbanks Jr. és Joan Bennet

Világhíradó!

Ma érkeznek meg az iparügyi minisztérium vendégei az Ipartestület jubileumi ünnepségeire

Az iparügyi miniszter képviselőiben dr. Kádas Károly államtitkár jön Debrecenbe

Debrecen kiemelkedő eseménye lesz az Ipartestület fennállásának 40. évfordulója alkalmával ma és holnap megrendezésre kerülő Iparos Naggyűlés, illetőleg a jubileumi díszülés és az ezzel kapcsolatos zászlóavatás. Az ünnepségek sorrendje változóan a következő lesz:

Ma délután 4 órakor az „Arany Bika” dísztermében Iparos Naggyűlés. Vasárnap délelőtt 10 órakor az „Arany Bika” dísztermében jubileumi díszülés. Utána nyomban zászlóavatás. Este 8 órakor az „Arany Bika” dísztermében családi vacsora keretében a kitüntetések kiosztása az arra érdemes iparosoknak. A programban szerepel még ma este ismerkedési vacsora 9 órai kezdettel az Ipartestület dísztermében, amit lámpionos szerenáddal előz meg. Vasárnap reggel egynegyed nyolckor lesz

az Országzászló megkoszorúzása, mely után a Szent Anna, illetve a Nagytemplomba vonult az iparosság zászlójuk megáldása céljából. Délután kétféleképpen ünnepi díszbél az „Arany Bika” üvegtermében. 4 órakor lesz a zászlószöveg folytatóságos bevérese az Ipartestület dísztermében.

Meg kell még említenünk, hogy ma érkezik meg az iparügyi minisztérium részéről dr. Kádas Károly államtitkár és Meskó Vilmos osztályfőnök. Utóbbi már a déli gyorsvonattal jön, mert látogatást ohajt tenni az Ipartestületen és bepillantást nyerni annak életébe, míg Kádas államtitkár, aki az iparügyi minisztert fogja képviselni, az esti gyorsral érkezik. Saját kérésükre nem rendeznek tiszteletükre ünnepélyes fogadtatást, csupán a vezetőség fogadja őket a pályaudvaron.

Lefejezte feleségét

egy bere-szászi munkás

Beregszász, november 22. Borzalmas hitvesgyilkosság történt csütörtökön délelőtt Beregszászon, az úgynevezett Újvárosban, Nyíri Béla téglagyári munkás egyetlen vágással lefejezte vadházastársát, Varga Juliannát.

A gyilkos és az áldozat több éve már vadházasságban éltek. A civakodás azonban állandó volt közöttük, mert Nyíri folyton ivott, keresményét koszmákban verte el és hazá nem adott semmit. A 22 éves Varga Julianna nem egyszer elhagyta a közös lakást, Nyíri azonban mindig utánament, megengesztelte. Legutóbb a szokottnál is jobban összezördültek és Varga Julianna azzal távozott hazulról, hogy most már soha többet nem megy vissza.

Csütörtökön délelőtt, mikor az utcák szinte néptelenek voltak, Nyíri megtalálta Varga Juliannát az Újvársátréten. Hozzálépett és megint kérlelni kezdte. Néhány szemtanú is látta a dolgot, hallották, mikor a fér-

fi azt kiabálta: „ha nem jössz vissza, megöllek!” Ezután már csak azt látták, hogy megragadja a vonakodó asszonyt, villogó, éles borotvát ránt elő és mire a sikoltozásra a házakból kiszaladt emberek közelébe kerültek volna, elvágta az asszony torkát. A vágás olyan hatalmas erővel történt, hogy Varga Julianna a helyszínen meghalt, mert a gyilkos teljesen lemetszte fejét.

Az emberek utánarohantak a teljes erővel futó Nyíri Béla felé, aki a város tulsó felén levő lakása felé futott. Mire az üldözők a lakására értek, Nyíri Bélát borzalmas vértócsában találták, mert ugyanazzal a borotvával, amellyel a gyilkosságot elkövette, saját nyakát is elmetsette. Sérülésébe azonban nem halt bele és a mentők beszállították a kórházba. Kihallgatására azonban egyelőre nem került sor, a gyilkos élet-halál között, eszméletlenül fekszik.

A gazdának sem „fenékgig tejfel”

Egy ondódi tanyasi asszony panaszos levele

Minap levelet kaptunk „Egy tanyasi asszony”-tól, akiről a levélben csak annyit tudunk meg, hogy Ondódon lakik és innen szokta Debrecenbe hozni a tejet és tejtermékeket, no meg aztán azt, hogy bizony neki is nagyon sok oka van panaszkodásra, éppúgy mint a többi környékbeli gazdacsaládnak. Közöljük a levelet, ha nem is teljes egészében, de tartalmilag, mert több nagyon is időszerű kérdéssel foglalkozik, melyek biztonnal érdeklik a szélesebb néprétegeket.

A hosszú levél írója először az öt közlebről érdeklő tejkérdést veszi sorra. Mi városiak azt gondoljuk, hogy csak nekünk lehet panaszkodni a tejjel kapcsolatban egyrészt mert nincs elegendő, másrészt pedig, mert szokatlanul drága. A levél írója bebizonyítja, hogy nekik is lehet panaszkodni a tejjel kapcsolatban. Pont-ról-pontra kiszámítja, hogy ha a takarmányt a jelenlegi áron kellene beszerezniök, mint ahogy a hiányos készletek miatt gyakran elő is fordul ez, a mai tejárak mellett is eléggé ráfizetnének foglalkozásukra.

Ezután a nehéz takarmányozási viszonyok következményeire mutatott rá. A takarmánykészletek kicsinye és a rossz időjárás folytán silány minősége miatt nem tudják kitartani az igavonó állatokat a kelendő számban. Ebből pedig az következik, hogy nincs elég trágya, a föld kisoványodik, minek következtében a jövőben sem lehet belőle jó termést várni.

A továbbiak során aziránt panaszkodik olvasónk, hogy a tejtermékek főleg a túró és a tejfel árát a tejhez képest nagyon alacsonyán állapították meg. Tudja, hogy ez azért történt, hogy így minél több tej kerüljön a piacra, de még ezt figyelembe

véve is igaz van, mert ő nem szállíthatja be minden nap a tejet 20 kilométerről, különösen, ha a rossz idő beáll. Eppen ezért arra kényszerül, hogy feldolgozza a tejet, már pedig a 60 filléres túró és az 1.20 pengős tejfel mellett nem találja meg számítását. Hogy az ilyen kiszáradt megtalálja számítását, a túrónak legalább 1 pengőnek, a tejfelnek pedig 1.60 pengőnek kellene lennie.

Azután elmondja, hogy olykor-olykor az Isten is sok csapást már rájuk. Bizony megtörténik, hogy az otthon levő, vagy a legelőre hajtott jószágoknak fele is elpusztul, nem lehet még oltással sem megmenteni őket. Ami azután a legnagyobb baj, a gyerekeknek ennek láttára elmeleg minden kedvük a gazdálkodástól, mind könnyebb kenyér után szeretne nézni. Sürgős segítségre van szükség a kiszáradt jószágok orvoslására, mert ha ez meg nem érkezik, akkor napról napra csak rosszabb esnek. De ha mostani nehezebb helyzetükből valahogy kiségitik őket, akkor annak nemcsak ők, hanem még nagyon sokan láthatják hasznát, mert — amint írja — a paraszt nem tartja a zselében a pénzt.

Nehéz helyzetükben az esik még nagyon rosszul, hogy a városi közönség nagyon sokszor a gazdát okolja a tej körüli bajokkal és a drágasággal. Rosszul esik nekik, mert nem érdemlik. Nagyon megdolgoznak ők azért a pénzért, amit árjuk eladásával keresnek. Ezt igazában rajtuk kívül senki sem tudja még csak el sem gondolni.

Sok igazság van a tanyasi asszony panaszos levelében. Eppen azért adtuk közre, hogy belelásson a gazdák küzdelmébe a piaci vásárló közönség is és ha itt-ott talál rendelkezéseket, ne okolja mindjárt azokról általánosságban a gazdákat.

Koch Franz Berlini Egyetemi Tanár Debrecenben

Koch professzor második előadása ma délután lesz a Déri Múzeumban

Előkelő külföldi vendége van a debreceni egyetemnek. A múlt délelőtt Debrecenbe érkezett Koch Franz professzor, a berlini egyetemen a német irodalom nyilvános rendes tanára. A pályaudvaron dr. Huss Richárd egyetemi tanár, a német irodalom professzora és dr. Heybey Wolfgang egyetemi német lektor fogadták. Koch professzor ezután az egyetemi vendégszobákban levő lakására hajtatott, majd tisztelő látogatásokat tett az egyetem Rector Magnificusánál, dr. Mitrovics Gyula professzornál és a bölcsészettudományi kar dékánjánál, dr. Tankó Béla egyetemi tanárnál. Délután megtekintette a város és környezetének nagy elragadtatással beszélt Debrecen város szépségéről.

Koch professzor délután az egyetemen tartotta meg első előadását „Deutscher Aufbruch in der Goethe-Zeit” címmel. Az előadás az egyetem aulájában folyt le Debrecen szellemi élete számos kiválóságának jelenlétében. Az előadó emelvényre lépő német professzor dr. Tankó Béla egyetemi tanár, a bölcsészettudományi kar dékánja üdvözölte. Meleg szavakkal köszöntötte Koch professzort és különös örömeinek adott kifejezést, hogy olyan spontán érdeklődéssel viseltetik a debreceni egyetem és ezen ősi magyar város kultúrája iránt.

Ezután Koch professzor emelkedett szólamra. Bevezetésképpen köszönetet mondott az üdvözlésért és a szívvelyes fogadtatásért, majd megkezdte értékes lejegyzését a Goethe-korszak szellemi történeti ismertetéséről. A kitűnő német irodalomtudós rámutatott arra, hogy a Goethe-korszak szellemében gyökerezik a német idealizmus, amely az elkövetkező politikai szabadságharcokban nyilvánult meg szemmel láthatóan. A gyökerek Goethehez és Herderhez

nyulnak vissza, náluk jelentkezik először a teljes megújulás felé hajtó akarat. Herder inkább az élettani és etnikai alapokra épít. Goethe Faustjában már új Isten-eszmével találkozunk, ugyanígy megtaláljuk nála a szép újszerű értékelést. Goethe-korabeli klasszicizmus fejlődésében döntő szerepe van az alany és a tárgy viszonyának, amiből a tárgyiaság kerül ki győztesen s ez egyttal a szellem diadalát is jelenti. A Goethe-féle klasszikai iránynak nem sok köze volt a népiséghez. A Hermann és Dorotheának csak a tárgya népies. A további fejlődésben az érdeklődés mindinkább a tét, a cselekedet felé irányítja az érdeklődést. A romantikában már a nép és a természet szempontjai egyaránt érvényesülnek. De ez a fejlődés Goethe nélkül nem képzelhető el. Nála találjuk meg a közösségi etika első és legalaposabb megfogalmazását. Az egyéntől a közösség vezető út megtalálása egyedüli záloga a népek boldogulásának. A mindvégig nagy figyelmet keltő előadás után a közönség Koch professzort melegen ünnepelte, az egyetem Német Intézetének hallgatói pedig virágcsokrot nyújtottak át hála- és köszönetük jeléül.

Koch Franc professzort este dr. Tankó Béla professzor, bölcsészeti kar dékán látja vendégül vacsorán az Arany Bika különtermében, holnap pedig dr. Mitrovics Gyula Rector Magnificus vendége lesz.

Koch Franz professzor igen nagy érdeklődést tanúsít a debreceni tudományos intézmények és gyűjtemények iránt. Ma meglátogatja a Déri Múzeumot, ahol második előadását tartja délután 5 órai kezdettel „Deutsche Dichtung der Gegenwart” címmel. Az előadásban belépődij nincs, minden érdeklődőt szívesen látnak.

Nagy sikere lesz a Bethlen Kata dísztáborának

Mint már közöltük ma, 23-án este fél 9 órai kezdettel rendezi a Csaba B. E. „Bethlen Kata” Törzse szokásos Katalin esti mulatságát.

Minden esztendőben a szezon kezdetének legfényesebb mulatsága szokott lenni ez a dísztábor. Itt szokott első alkalommal találkozni Debrecen és környékének fiatal magyar társadalmá. Ez a mulatság szokott a szezon bevezetése lenni.

Elben az esztendőben is mint mindig a Csaba B. E. leánytörzse mindent elkövet, hogy dísztábor a régi idők felejthetetlen estéit hozza vissza. Tudva ezt Debrecen és környékének fiatal társadalmá a szokottnál is nagyobb érdeklődéssel tanúsít. Napokkal ezelőtt telefonon és személyesen keresték fel a rendező-

seget, hogy jegyüket és asztalukat kellő időben biztosíthassák.

Az est műsora Lakatos Mária kerületi alvezér, törzsfő megnívó beszédével kezdődik. Utána Dr. Csilléri András egyetemi tanár a Csaba B. E. magiszterének ünnepi beszéde következik. Nagy érdeklődéssel tekint Debrecen társadalmá az új egyetemi tanár első debreceni szereplése elé. Szendy Tihamér hegedű művész szereplése is egyik fénypontja a műsornak. Az imponáns műsora a daru és levante avatás zárja be.

Tekintettel a nagy érdeklődésre kérjük az érdeklődő közönséget, hogy jegyét és asztalát szombaton délután 5—6 óra között a Bika szálloda előcsarnokában biztosítsa.

Hatezerpengős sikkasztás történt a MÁV. egyik debreceni árupénztárában

A debreceni királyi ügyészség pénteken délelőtt őrizetbe vette Simoncsics Béla árbéres MÁV segédtisztjelöltet, mert saját bevallása szerint hatezer pengő körüli összeget használt fel saját céljaira a munkaköre folytán kezébe jutott pénzből.

Simoncsics január óta állott a vasút szolgálatában jelenlegi munkahelyén a ház-tél-házig szállító osztályban, ahol időnként nagyobb összegű pénzt is kezel. Szeptemberben, eddig még nem tudni hogyan és miért, Simoncsics Béla nem adott fel egy kisebb összeget a postán, noha erre utasítása volt, hanem ezt az összeget saját szükségleteire és szórakozására fordította. Később — mint maga bevallotta — hasonló módon eltulajdonított egyre nagyobb és nagyobb összeget, azzal a céllal, hogy az előbbi kisebb összegű utalványt, — ha késéssel is, de — továbbítja. A sikkasztott összeg így egyre nőtt és nőtt, míg most az előzetes házivizsgálat eredménye szerint mintegy hatezer pengő körül mozog.

A rendőrség az alapos nyomozás és viz-

sgálat során megállapította, hogy Simoncsics mire költötte a hatezer pengőt. A megtévedt fiatal segédtisztjelölt beismerte, hogy sokat költött szórakozásra, nem egyedül mulatott, hanem két barátjával és egy hölgy ismerősével, akinek állítólag egy ízben kétszáz pengőt is adott. Két barátjával nemrégiben felutazott Simoncsics a fővárosba bérautón és ott három napon át a legnagyobb fényűzéssel szórakoztak. Végig járták a mulatókat, orfeumokat és mindenütt bőkezű borralalókat is adott az alkalmazottaknak. A sikkasztott pénzből ezidőszent mindössze egy bürönd, egy ültőzet sőtél ruha és két üveg pezsgő van meg, amelyek a rendőrség mint bűnjelket az őrizetbe vitt Simoncsicsal együtt pénteken beszolgáltatták a királyi ügyészségnek. A fiatal segédtisztjelölt a rendőrségen töredelmes beismerést tett, minek alapján az ügyészség őrizetbe vette. A vizsgálat még tovább folyik a nagyösszegű sikkasztás ügyében.

Hétfőn foglalja el Zilahon a szolgabírói állást dr. Rózsa Tibor volt debreceni főispáni titkár

Hírt adtunk már arról, hogy a visszavonult keleti országrészek közigazgatási vezetőit és tisztviselőit kinevezte a belügyminiszter, s a kinevezéseknél igen sok, kiváló debreceni tisztviselő is számításba jött. Így a többi között **dr. Rózsa Tibor** főispáni titkárt Szilágyi vármegyébe nevezték ki szolgabírónak. Szilágyi megye főispánja most értesítést küldött **Rózsa Tibornak**, amelyben tudomására hozza, hogy november 25-én délelőtt 10 órakor le kell tennie az esküt és az eskütelét után azonnal el kell foglalnia hivatalát.

Dr. Rózsa Tibor Debrecenben született, valamennyi iskoláját itt végezte. 1933-ban jogtudományi doktor lett, majd 1934-ben a városhoz került tisztviselőnek. 1936-ban fogalmazóvá nevezték ki, egy év múlva tb. aljegyző lett. Ez év februárjában munkássága elismerésül főispáni titkárrá nevezték ki. Szimpatikus egyénisége, munkaszeretete, odaadó munkássága révén nemcsak felelőssége, hanem munkatársai és ismerősei megbecsülését, szeretetét vívta ki, s éppen ezért most érzékenyen érint távozását mindenkit.

Kéthónapi fogházra ítélték a Létai-utcai betörés tettesét

Három héttel ezelőtt Bökfy Zoltán állás nélküli fogtechnikus vakmerő módon kifosztotta Oláh Lajos és Szabó Ernő cipészsegédek lakását, mialatt ők mindhárom munkában voltak. A két károsultnak valamennyi ruháját összecsomagolta és a lopott helmvél felutazott Budapestre és ott a Toleki-téren értékesítette. Három nap alatt a lopott ruhanemű értékesítéséből származó összeg is elszökött és így hazajött egy fillér nélkül Bökfy, akit már vártak a nyomozó detektívek. A mindvégig beismeréslen levő fogtechnikus tolvajt a debreceni törvényszék már gyorsított eljárás során el is ítélte két hónapi fogházra egy rendbeli lopás büntetése miatt. Az ítélet jogerős.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

BETÖRTEK A CSOKONAI SZINHÁZ PÉNZTÁRÁBA

Vakmerő tettesek pénteken a déli szünet és a délutáni pénztári óra közötti időpontban alkuleccsal behatoltak a Csokonai Színház pénztárába és onnan a kasszában levő 18 pengő magukkal vitték. A színház igazgatója feljelentést tett a vakmerő tettesek ellen a rendőrségen, amely bevezette a nyomozást.

UJABB GÉPEK BITOLJ FELETT

Belgrád, november 22. (Avala.) A Vreme szerint a légvédelmi útegek tüzeltek arra a 4 idegen repülőgépre, amely esütőtörkőn félegy tájban átrepülte Bitolj környékét és a jugoszláv vadászgépek megjelenésére eltűntek. (MTI.)

GRÜNFELD FRIDA DETEKTÍV ELŐTT FIZETETT A HAMIS PÉNZZEL

Az ungvári rendőrkapitányság a múlt nap értesítette a debreceni királyi ügyészséget arról, hogy eljárás indult egy Grünfeld Frida nevű ottani lakos fiatal nő ellen, mert egy hamis kétpengőst akart forgalomba hozni, holott tudta, hogy hamisítvány. A hamis pénz a rendőri jelentés szerint egy férfi ismerősétől kapta Grünfeld Frida. Azonnal felismerte, hogy hamis a pénz, azonban nem akart károsodni és egy kislányt a hamis két pengőssel elküldött a trafikba, hogy vásároljon öt Szimfonia cigarettát. Lelkére kötötte a gyermeknek, hogy a kétpengőst adja oda a trafikosnak, de ha az nem akarná elfogadni, akkor a zsebébe tett jó pénzről fizesse ki a cigarettát. A trafikban éppen egy detektív is volt, aki előtt lejártszódtott a cigarettát vásárlás és így került a rendőrség tudomására a hamis pénz forgalomba hozására irányuló kísérlet. A rendőrségen teljes beismerést tanúsított Grünfeld Frida, aki ellen most a debreceni királyi ügyészség folytatja a vizsgálatot.

A cionista világszövetség után nyomoztak -- s idegen valutát találtak nála

A rendőrkapitányság nyomozó detektívei nemrégiben bizalmas bejelentés alapján házkutatást tartottak olyan egyéneknél, akikről a feljelentés alapján feltehető volt, hogy tagjai a cionista világszövetségnek. Így került sor Kepecs Joel debreceni kereskedő lakásában is a házkutatásra. A nyomozó detektívek előtt Kepecs Joel nyomában kijelentette, hogy semmi olyan tilos iratot nem rejtget, ami törvényellenes volna, egyébként sem tagja a cionista szövetségnek, ellenben van birtokában néhány darab idegen pénz, amit nem jelentett be. Az éjjeliszekrény fiókjában meg is találtak a nyomozást végző detektívek egy darab öt dolláros, hat darab egy dolláros, egy palesztinai és egy angol fontot.

A be nem jelentett külföldi pénzek eredetére vonatkozóan Kepecs Joel azt a ma-

gyarázatot adta, hogy egy amerikai nagybátyjától kapta kölcsön, mivel az volt a terve, hogy kivándorol Palesztinába. Ezért kapta még 1934-ben a pénzt kölcsönképpen azonban engedélyt nem kapott a kivándorlásra s így itthon maradt. A pénzt nem küldhette vissza. Most mikor a bejelentési kötelezettségre nyomatékos figyelmeztetést bocsájított ki a kormány, akkor sem jelentette be, hogy idegen valutája van, mert azt hitte, hogy mivel postán érkezett, pénzes levélben, ezért nem kell bejelenteni, hiszen akkor bizonyára nyilván tartották már. Ilyen értelmű vallomást tett az idegen pénz rejtgetésével vádolt Kepecs Joel a debreceni törvényszéken is, ahol harminc pengő pénzhírszagra ítélték, egyben a valutát is elkobozták a vádlottól. Az ítélet nem jogerős.

Dr. Bodonhelyi József debreceni református lelkészt a budapesti teológiai akadémia tanárává választották

Az egyház elnöksége Szenes Lászlót javasolja Bodonhelyi utódjául

A dunamelléki egyházkerület közgyűlése Ravasz László püspök javaslatára **dr. Bodonhelyi József** debreceni lelkészt a budapesti teológiai akadémia egyik tanári állására megválasztotta. Ez a tanári állás ifj. **dr. Czeglédy Sándornak** a debreceni egyetemre történt kinevezése által üresedett meg. Ekként Debrecen Budapestről elhozta dr. ifj. Czeglédy Sándort és most eszerébe dr. Bodonhelyi Józsefet kell átengednie.

Dr. Bodonhelyi József eltávózása debreceni egyházi körökben szinte sajnálatot váltott ki, mert kiváló képességei folytán Debrecenben is nagy reményeket fűztek munkásságához.

Mint értesültünk, az egyház elnöksége azt a javaslatot fogja a presbitérium elé terjeszteni, hogy a megüresedő klinikai lel-

készi állásra válassza meg Szenes László vallásoktató lelkészt.

Szenes László sok éven keresztül volt Debrecenben kistemplomi segédlelkész és innen csak pár hónappal ezelőtt rendelte ki a püspök Munkácsra vallásoktatónak. Általános vélemény az, hogy Debrecenbe vissza kell hozni ezt a tehetséges és buzgó fiatal lelkészt, aki a hívek körében is általánosan kedvelt.

A klinikai lelkészek erős kapcsolata van az egyetemen is, mivel az egyetem klinikáin végzi a betegek lelkigondozását és ezenfelül irányítja az egyetemi ifjúsági egyházi munkának, valamint az egyetem körül alakított nagyerdei egyházi körzetnek is vezetője. Mint értesültünk, egyetemi körökben is az az óhajítás alakult ki, hogy Szenes László lépjen dr. Bodonhelyi örökébe.

A Kossuth-utcai temetőben rendezett be tyukfarmot egy többszörösen büntetett betörő

Huszonhatrendbeli tyúklopás bizonyult eddig a vakmerő bűnözőre

Jó fogást csinált a minap a debreceni rendőrség. Kitaró nyomozás után sikerült elfogni a tyúkólak rémét, aki több mint 300 tyúkot lopkodott össze az utóbbi napokban Debrecen különböző részéből.

Pár nappal ezelőtt naponta nyolc-tíz károsult tett feljelentést a debreceni rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki éjszakanként megdézsmálta tyúkóljaikat. A feljelentések alapján a rendőrség erélyes nyomozást indított meg, amelynek során Földi Mihály detektívnek sikerült is elfogni a veszedelmes betörőt **Jánosi Lajos** 26 éves, vámospécsi illetőségű csavargó személyében. Kiderült, hogy Jánosi Lajosnak már hosszabb idő óta nem volt bejelentett lakása, hanem az **Arad-utca egyik házának padlásán rendezett be magának szalmával**

éjjeli szállást, anélkül, hogy a házigazdának tudomása lett volna erről. Erről a rejtett szállásról járt ki aztán estonként Jánosi Lajos körútjára, amikor is több ház tyúkólját feltörte és összeszedte onnan az összes baromfit. **Huszonhat rendbeli tyúklopást követett el ilyen módon s több mint háromszáz tyúkot szedett össze. A zsákmányt a Kossuth-utcai temetőbe vitte, hol gondosan elkészített földalatti vermekben helyezte el azt.** Nappal innen vitte aztán „piacra” az olesón szerzett tyúkokat, s a rendes napiáron értékesítette.

Jánosi Lajos, aki már több ízben volt hasonló eseményekért büntetve, kihallgatása után, átadták az ügyészségnek. Büntetése kitöltése után, mint nem debreceni illetőségű egyént, kitoloncolják Debrecenből.

Tizenegyévi fegyvhöz szándékos emberölésért és rablásért

Magyar-ruszin nyelvű tárgyalás a debreceni ítélőtáblán — Az elítélt még csak 21 éves

Az ungvári törvényszékről került a debreceni ítélőtábla elé **Rybnický János** 21 éves kisosztói gazdálkodó ügye. A vádat szerint Rybnický ez év márciusában a kisosztói hídnál pisztollyal megölte **Marinyák György poroszlói sertéskereskedőt** és utána a nála levő pénzt, mely 150 pengőre tehető, elrabolta, majd holttestét a jeges folyóba dobta.

A vádolt a törvényszéki tárgyalás során beismerte, hogy együtt ment hazafelé a szobránci vásárról Marinyákkal a kisosztói hídig, de ott elváltak egymástól, minthogy ő hazaérkezett, Marinyák pedig folytatta tovább útját Poroszló felé. Tagadta az ellene felhozott vádban foglalt büntetési elkövetését.

Vallomásával szemben az ungvári törvényszék az ellene szóló tanúvallomások

és bizonyítékok alapján arra a tényállásra jutott, hogy egyedül ő követhette el a tettet. Ugyanis kétséget kizáróan beigazolódott, hogy mikor a hídra érkeztek, még tovább látták őket beszélgetni, azonkívül az úton abban az időben rajtuk kívül senki sem láttak tartózkodni. A vádoltnál továbbá pisztolytáskát, azonkívül kamarájában elásott töltényeket találtak és saját bevallása szerint a pisztolyt a vízbe dobta attól való félelmében, hogy általa keveredik súlyos gyanúba. Ezenkívül az ügyben szereplő egyik tanút arra kérte, hogy szükség esetén igazoljon neki alibit.

Ezek után az ungvári törvényszék szándékos emberölés és ezzel párosult rablás büntetése mellett ki bűnösnek és ezért **11 évi fegyvhöz büntetésre ítélte.** Az ügyész és a védő felbuzgott folytán tárgyalta az ügyet a debreceni ítélőtábla **dr. Tóth Kál-**

Még néhány napig árusítunk barakban.

Ruhák 8 pengőtől
Kabátok 14 pengőtől

Rózsa

női divatház kft.

ideiglenes helyisége

Csapó-utca és Dégenfeld-tér sarok

Most vásároljon!

Berendezés eladó.

mán tanácsa és az első fokon hozott ítélet minden tekintetben helyben hagyta. Az ítélet kihirdetése után az ügyész súlyosbírtásért, a védő pedig felmentésért.

Ennek a tárgyalásnak külön érdekessége az volt, hogy két nyelven folyt le, minthogy a vádolt csupán a ruszin nyelvet beszéli. A tolmácsolást a tanács egyik tagja, **Vörös László** táblabíró végezte. Ezen a héten fordult különben először elő, hogy ruszin ügy került a debreceni ítélőtábla elé és ez volt a második ilyen, a jövőben pedig valószínűleg gyakrabban elő fog fordulni.

Erdélyi tájak, erdélyi virágok

Dr. Berei Soó Rezső egyetemi tanár előadása a Népszerű Főiskolai Tanfolyámon

Erdélyt, Európa legcsodásabb, legváltozatosabb földjét ismertette a múlt nap a Népszerű Főiskola Tanfolyamai keretében **Berei Soó Rezső** professor, aki maga is Erdély szülőtte. Végigvezetett Kelet és Nyugat találkozó tájainak síkjain, lapkájain, hegyein és komor fenyvesektől zúgó kárpáti bércein. Havasi tundra, fenyves, lemebdőlőgetes füves pusztá sivatagi foltokkal és kultúrtáj — mind együtt a pártatlan földön, a Kárpátok övezte Erdélyben.

Amilyen változatos a táj, olyan változatos és gazdag az erdélyi flóra is, méltán vetekszik az Alpok, vagy a Pireneusok florigazdagságával. Egészen magábanállónak teszi e táj növényvilágát az a csaknem 200 úgynevezett benszüllött növényfaj, vagy forma, melyek sehol másutt a földön nem virítanak. Megismerjük Szent László városának kies fürdőjénél, Püspökfürdő Pecepatájkában ezrével nyíló fehér lószorkat, amelyek a szubtropikus harmadkor élő kövületeiként maradtak ránk, egész Európában csak itt ezen az egyetlen egy helyen. A Királyhágó környékének völgyeiben illatozik a Jósika bárónő nevű viselő orgona (Syringa Josikaea) szintén ősi harmadkori maradványnövény. Átmenve a Királyhágón a festői Révi-szoros páfrányokkal borított sziklái alatt Kalotaszeg erdős vidéke után a Mezőség legjellegzetesebb táját a kolozsvári Szénafüvet ismerjük meg: suvadásos dombjait, Arványhajas mezőit, pontusi virágait szebbnél szebb felvételék tárják eléink.

A keletkarpáti növényvilág legteljesebb változatosságában új országterületünk legmagasabb hegyiségében, a Radnai havasokan alakult ki. Lábatnál hatalmas bükkösök, lejtőin fenyves rengetegek, itt-ott szinompás alhavasi kaszálókkal tarkítva, a tetőkön dűsfüvű havasi legelők, a mészkőszirtéken a legtrikábi virágok díszlenek.

A Székelyföld mai takarójának képe az intenzív gazdasági kultúra hatása alatt áll. Erdeit megtizedelték, különösen a román impérium alatt valóságos rablógazdálkodás folyt, amelynek a székely erdők tekintélyes része áldozatul esett.

Ebbe a csodás világba, Erdély növényvilágának pártatlan kincsei közé vezetett el hallgatóságát e terület legjobb ismerője és florájának legszakavatottabb tudósa **Berei Soó Rezső**, akit a hallgatóság meleg ünneplésben részesített.

HIREK

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:

„Nap” Tolnay Imre, Piac-utca 1. — „Aranyegyszervu” Grósz Nagy Ferenc, Kossuth-utca 8. — „II. Rákóczy” Arany S. A. örökösei, Külsővásártér. — Sztankay” Németh László, Szent Anna-utca 64

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése:
A leszálló légáramlás hatáskörébe ma hazánkban esendes, de ködképződésre hajlamos idő volt.

JÓSLÁS: Gyenge légáramlás, sok helyen köd, talajmenti fagy, főleg keleten. A nappali hőmérséklet általában nem változik, de a ködösebb helyeken alacsonyabb lesz. (MTI)

Emlékezzünk

NOVEMBER 23.

1914. Ezen a napon Sásky Ferenc, a volt besztercebányai 16. honvéd gyalogezred főzsermestere a Krakó-környéki Zagorice-nél, az ezredutasztaggal, mely az ezrednek utolsó tartaléka volt, egy orosz századot, mely szárnyunk ellen támadott, fedetlen megközelített és tüzzel való rajtaütéssel visszavert. Ezzel az ezred harcának kedvező kimenetelét biztosította.

Az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Hajdú vármegyéből is sok kinevezés történt a visszatért keleti országrészekbe.** Varga János püspökladányi szolgabíró Ugocea vármegye főjegyzőjévé, Hadady Imre Hajdúnánás megyei város tanácsnokát pedig Nagyszalonta megyei város polgármesterévé nevezte ki a belügyminiszter. Hajdú vármegye közönsége egyrészt fájlatja a kinevezett értékes tisztviselők távozását, másrészt a legészintőbb örömmel veszi kitüntető előléptetésüket.

— **Nemzetes Asszonyok figyelmébe!** Folyó évi november hó 24-én, vasárnap délután 6 órától este 10 óráig a Vitézi Székházban ifjúsági táncdelutánt tartunk. A nemzetes asszonyokat, hozzátartozóikat és a meghívókkal rendelkező vendégeket szívesen látja a Rendezőség.

— **A szófiai amerikai követségi tanácsos a Hortobágyra jön vadászni.** A libaszegzon beköszöntésével egyidőben nagy mértékben fellendült a Hortobágy idegenforgalma. Nemesak belföldi, hanem külföldi vadászok is igen nagy számban látogatnak el a Hortobágyra. Legutóbb mr. Hugh Millard, a szófiai amerikai követség tanácsosa jelentette be érkezését. Az amerikai vadász ma érkezik meg és egy hetet szándékozik tölteni a Hortobágyon.

— **A háromnapos debreceni és hortobágyi tartózkodás nyertese,** Fazekas Béla, — mint a multkoriban megírtuk — most érkezett volna Debrecenbe. Helyette azonban egy levél jött, amelyben Fazekas Béla bejelenté, hogy legnagyobb sajnálatára nem veheti igénybe az Országos Idegenforgalmi Hivatal vendéglátását, mert a Kékes-tetőn súlyos baleset érte. A szerencsétlenség miatt csak a jövő évben látogathat el Debrecenbe és a Hortobágyra.

— **Orvosi hír.** Dr. Szent-Királyi István orvos rendelését megkezdte. Arany János utca 14.

— **Vidéki városok pénzügyi problémája.** A Magyar Vidéki Sajtótudósító budapesti jelentése szerint a Magyar Városok Országos Szövetsége december 3-ra kitűzött közgyűlésének napirendjén fontos pénzügyi kérdések szerepelnek. Mindenekelőtt a községi adóreform ügye: ugyanis a városok már régóta sürgetik a reform megvalósítását, melytől helyzetük javulását remélik. A Speyer-kölesön tartalékalapból a városok részösszeg kiutalását kérték a pénzügyminisztertől s a miniszter választ a közgyűlésen fogják ismertetni. Válaszolt a kereskedelmi miniszter is a szövetség felterjesztésére, miszerint a közegetszám rendezése nyomán, újabb állapítsák meg a városoknak juttatandó kártalanítási összegeket. Nagy az érdeklődés ama javaslat iránt is, amely szerint a magyar városok egyeteme országgyűlési képviselést kapjon.

255 kirendelt munkanélküli közül csak 106 állott munkába a debreceni inségmunkánál

Mint ismeretes, a csütörtöki városi közgyűlés egyhangú lelkesedéssel járult hozzá ahhoz a javaslatához, amely a Nyilas-, Gerébi-, Emerich- és Bozsaytelep víztelenítési munkálatait célozza. Ezzel a hatalmas szabású munkálattal nemcsak a máris veszélyeztetett telepeket óvják meg a belvíz pusztításaitól, hanem ugyanez szociális segítséget is végeznek. Az eddig végzett inségmunkák legnagyobb része nem volt marandó értékű, most azonban — mivel a szociális segítséget is más alapokra helyezték, — a segítség mellett a hasznosság és célszerűség is előtérbe nyomult. Ennek az elgondolásnak a jegyében született meg a telepek víztelenítésére vonatkozó határozat is, amely a 145 ezer pengős költséggel létesítendő hatalmas csatornahálózat földmunkálatait az inségmunkák körébe utalta. A telepen az inségmunka keretében már meg is kezdtek a földmunkákat. Debrecen város szociális ügyosztálya 255 főt rendelt ki ezekhez a munkálatokhoz, azonban mindössze 106 munkás jelent meg munkahelyén. A többiek részint azzal magyarázzák elmaradásukat, hogy csak napszámberérett hajlandók dolgozni, mások betegségekre, vagy arra hivatkoznak, hogy jelenleg még van foglalkozásuk. A munkáról elmaradt 149 fő helyébe újabb munkanélküli családfenntartókat rendeltek ki.

— **Megnyitotta a Fabinyi Tihamér-tanoncotthon.** Fabinyi Tihamér, a Magyar Általános Hitelbank elnöke két évvel ezelőtt lemondott miniszteri nyugdíjáról és ezt az összeget felajánlotta a Főméltségű Asszony nyomoronyhító akciója javára. A két év alatt összegyűlt összegre támaszkodva alakult meg a Munkásifjú Otthonokat Fenntartó Egyesület. Ez az egyesület a napokban nyitotta meg első otthonát a tanoncok számára. Az otthon Fabinyi Tihamér nevét viseli az egyesület alapítójának emlékére. Reméljük, hogy a Hitelbank kiváló elnökének ez az áldozatkész és úttörő gesztiója csupán kiinduló álmomása lesz a vidékre is kiterjedő mozgalomnak, amelynek szociális korszerűsége valóban elsőrangú.

— **Emelkedik a nulláslistafogyasztás.** A Magyar Vidéki Sajtótudósító jelenti Budapestről, hogy a nulláslistafogyasztás észrevehetően emelkedik, aminek egyik oka, hogy a bústalan napokon nagyobb a tézta- és kenyérfogyasztás, de az emelkedést alaposan indokolják a drága gyümölcs- és szőlőárak is.

— **Megtörtént a sertéselosztás Debrecenben.** A hentes szakosztály lecutóbbi ülésén tárgyalta a közvilágítás fedezésére rendelt heti 220 sertésnek elosztását és ennek részletei fölül rövid idő alatt megállapodásra jutottak. Ez a mennyiség nem fedezi a város teljes szükségletét, úgyhogy ezt a mennyiséget a lehetőség szerinti vidéki vásárlásokkal fogják kiegészíteni. Megállapodtak még abban, hogy a kezükbe kerülő zsíranvagból csupán annyit dolgoznak fel szalonának, amennyi éppen a szükségletet fedezi, mert sokkal fontosabb a lakosságnak zsírral való ellátása. Megállapították végül, hogy Debrecen ezen a téren eléggé jól áll az ország egyéb városaival szemben.

— **A szem kötőszövetében is kimutatható az epilepszia.** A debreceni Orvosegyesület legutóbbi ülésén, melyen jelen voltak a debreceni orvostársadalom kiválóságai, dr. Fazekas Sándor és dr. Szauter Béla nagyjelentőségű kutatásaik eredményéről számoltak be. Eszerint az epilepszia, melyet eddig csak hosszas megfigyelés után lehetett felismerni, erős átvilágítás útján felfedezhető a szem érkörül kötőszövetében is. A felfedezés nagy meglepetést keltett szakörökben. Előzőleg dr. Rákos Rezső a bélbélüremkedés egyik esetéről, dr. Dzsinih Antal pedig a szívburok egyik elmeszesedési formájáról, a páncélszívről tartott előadást. Az egyes előadások után élénk vita keretében vitatták meg a felmerült kérdéseket.

— **Félszáz évvel ezelőtt született.** A Hatvan-utca 7. szám alatt, Balla munkaközvetítőnél Hunyecz Mária 30 éves állás- és lakásnélküli nő egy asszony, akit csak látásból ismer, fejbeverte kanykulesával. Homlokán szenvedett zúzott sebet, melyet a mentőállomáson reszesítették kezelésben.

— **250 millió pengő lesz a helyi kölcsön első része.** — ezt jelenti Budapestről a Magyar Vidéki Sajtótudósító. Ez a kölcsön azonban a nagyközönséget nem érinti, mert ebből 100 milliót a pénzügyminiszter, 100 milliót a gyárpar, 50 milliót pedig a magánbiztosító intézetek, továbbá az OTI és a MABI jegyeznek le. Valószínűleg januárban kerül sor a magyar kölcsön második részére, arra a 100 millió pengőre, amely erdélyi beruházási kölcsön címen lesz majd ismeretes. Ezt a kölcsönt a kistőkészek, a nagyközönség jegyzi le. Ez a nyeregménykölcsön egyrészt megfelelő kamatot biztosít a kölcsönadott összeg után, másrészt pedig jelentős nyeregményveselhetőséget is nyújt a kölcsönjegyzők részére. E pénzügyi tranzakciókkal biztosítható lesz honvédelmünk korszerű felszerelésének, továbbá út- és vasúthálózatunknak modernizálása, gyors és akadálytalan keresztülvitele.

— **A „FERENC JÓZSEF” KESERŰ-VIZ** régóta kitérően bevált házi szer megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél: biztos, enyhé és gyorsan ható természetes hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

— **Építési munka közben baleset érte** Laki Ferenc 34 éves, Széchenyi-utca 43. szám alatti napszámot a repülőtéren. Rándulást és izomrostszakadást szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították, ahol felvették kezelésre.

— **Ismeretlen tettes leütött egy timár mestert.** Ormos Lajos 63 éves, Teleki-utca 86. szám alatti lakos, timármester csütörtök este a Miklós-utca végén járt és amikor a Balog D.-féle faraktár elé érkezett, ismeretlen tettes hátulról botlat leütötte, minek következtében fején hosszú hasított seb keletkezett. A mentők a sebészeti klinikára szállították, majd gondos ellátás után lakására. A nyomozás megindult az ismeretlen támadó kézrekerítésére.

Erdődv Zoltán műorás és ékszerész üzletét az új Alföldi-palotába, CSAPÓ-U. helyezi át

— **Szállítás közben elloptak öt zsák kendermagot.** Szimárcius László, az egri káptalan intézője feljelentést tett az egyéki csendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az uradalom tulajdonából öt zsák kendermagot elloptott. Az eset akkor történthetett a feljelentés szerint, amikor megbízást adott a gazdaság alkalmazottainak, hogy 22 zsák kendermagot szállítsanak a Fehérhalom tanyára. Útközben tűnt el az öt zsák kendermag, aminek ötszáz pengő az értéke. A csendőrség megindította a vizsgálatot a különös lopás ügyében, egyben jelentést tett róla a királyi ügyészségnek is.

— **Drágább lesz a konzerv.** A konzervgyárak kérték az árkormánybiztot, hogy a nyersanyagok és munkabérek drágulása miatt megfelelő áremelést engedélyezzen. A Magyar Vidéki Sajtótudósító úgy értesült, hogy a gyárak előterjesztését az árkormánybiztos csak részben honorálta.

— **Budapestben 128 öngyilkossági kísérletet követtek el az elmúlt hónapban.** Az öngyilkosok közül 44 férfi és 84 nő volt. Öt eset halállal végződött. Az esetek közül legtöbbször méreggel igyekeztek megválni az élettől. A mentők 2091 esetben nyújtottak első segélyt. A balesetek közül 37 halálos volt. A legtöbb szerencsétlenséget autókarambol okozta.

— **A textilgyárakban már folynak az** előkészítő munkálatok az egységes szövetek gyártásával kapcsolatban, mert a kormány megvalósítja azt a tervét, hogy az ipari és mezőgazdasági munkásság, tehát a legszegényebb népréteg olesó és jó ruházóvethez jusson. Hogy illetéklennék fel ne vásárolhassák ezeket az anyagokat, valószínűleg utalvány alapján jutnának az áruhoz az arra szorulóknak.

— **Naményi gyorsíró, gépiróiskolában** új tanfolyam kezdődik. Államvizsga, államérvényes bizonyítvány, állásbaajánlás. Vidékieknek vasútkedvezmény. Bathányi-u. 1.

— **A Pesti Tőzsde új számában** Wulff Olaf, dr. Ordódy János, dr. Tóth László és mások nyilatkoztak. A pengő és a magyar értékpapírok külföldi áremelkedéséről, az ipari expozícióról, a bankok székelyföldi fióklapításáról, a legújabb iparvállalati tranzakciókról, a fagyasztóteherautók sikeréről, a vidéki szállodák kölcsöneiről, a textilipar új közszállításiáról fontos információk számolnak be.

Vasárnapi istentiszteletek

A református templomokban:

Nagytemplomban d. e. 10 órakor dr. Farkas Pál, d. u. 5 órakor Szabó Gábor, Kistemplomban d. e. 9 órakor dr. Sós Béla, 11 órakor Kósa Ferenc, d. u. 5 órakor Uray Sándor, Kossuth-utcai templomban d. e. 10 órakor Karácsony András, d. u. 5 órakor Ács Mihály, Károli G.-téri templomban d. e. 9 órakor Siposs Imre, d. u. 5 órakor Peleskey Károly, Ispótlay-templomban d. e. 10 órakor Molnár Ferenc, d. u. 5 órakor Birinyi János, Arpad-téri templomban d. e. 10 órakor dr. Hegyaljai Kiss Géza, d. u. 3 órakor dr. Erdei Mihály, Homokkerti templomban d. e. 10 órakor Kovács József, d. u. 5 órakor Szilágyi László, Nyilastelepi templomban d. e. 10 órakor Mezey Béla, d. u. 3 órakor Orosz János, Csapókeri templomban d. e. 10 órakor dr. Danesházy Sándor, d. u. 3 órakor Zsoldos István, Kerekes-telepi templomban d. e. 10 órakor Szilágyi László, d. u. 3 órakor Ziményi József, Nyúlasi Áll. iskola d. e. 10 ó Jánossy Imre, Téglasté, kert állami iskola d. e. 10 ó Kulesár Dezső, Reménység Háza d. u. 3 ó Benkő Károly, Dóczy J.-u. 2. d. e. 11 ó pr. Konecz Zoltán, Konecz, dr. Erdős Károly, Wolaffka-telep d. u. 3 ó Magi István, Egyetemi klinikák d. e. 8 ó Konecz Zoltán, Augustza sanatórium d. e. egyneked 10 ó Rácz János, Horthy kórház Konecz Zoltán, Egyek d. u. 3 ó Siposs Imre. — **Tanyai istentiszteletek:** Pallag d. e. 9 ó vitéz Szabó Endre, Szikgát d. u. 3 ó vitéz Szabó Endre, Ondód II, Vederes-dűlő d. e. 9 ó Rápolty Árpád, Kunpálhalma d. e. 11 ó Rápolty Árpád, Pac d. e. 10 ó Papp Géza, Mézeshegy d. u. 2 ó Papp Géza, Diószegi-út d. e. 11 ó Biró Béla, Bánk d. u. 2 ó Biró Béla, Haláp d. e. 9 ó, Állóhegy d. e. 11 ó Pipó hegy d. u. 2 ó László L. Elek, Nagymacs d. e. 10 ó, Dombostanya d. u. 2 ó Tömörly Lajos.

Egyetemi istentisztelet a Kollégium Oratóriumában vasárnap d. e. 11 óra 15 perckor. Igért hirdet: ifj. Victor János lelkipásztor.

A róm. kat. templomban:

Vasárnap rendes szentmisere d. e. 6, 7, 8, 8, 20, 9 órakor. Félhízkor nagymise és szentbeszéd. Délben 11. háromnegyed 12. nánban a szokott szentmisere.

Az evangélikus templomban

vasárnap d. e. 9 órakor középisk. ifjúság egyházi énekkórája. Utána exhortációt tart Labossa Lajos, D. e. 10 órakor és este 5 órakor gyülekezeti istentisztelet, Prédikál Pass László, D. u. 3 óra 30 perckor biblióra a középsik. ifjúság részére az iskolateremben. Ugyanakkor leánykört biblióra a tanácsteremben.

Istentiszteletek a baptista imaházban. A Szappanos-utcai imaházban vasárnap d. e. fél 9—fél 10-ig imaórákat, fél 10—fél 11-ig prédikációt, 11—12-ig vasárnapi iskola, d. u. 6—8-ig válásosestély-leánykört programmal. Szardán este 7—8-ig biblióra. Péntek este 7—8-ig imaóra.

— **Badan Powel tábornok, a világ** főeserkésze 83 éves korában meghalt. Az ifjúság nagy barátja, a népszerű Bi-Pi volt a cserkészmozgalom alapítója és modern nevelő módszer mintaképpül vették a világ valamennyi országában.

— **Az iskolánkülvüli népművelés keretében** vasárnap a Szent Anna-utcai leányiskolában (I. em. 5. sz. tanterem) ingyenes népművelődési előadás lesz, pontosan 4 órai kezdettel. Belépés díjtalan. Csak felnőttek részére. Az előadás tárgya: A szeretetről, előadó: Réthelyi György r. k. tanító, Debrecen történelméről beszél Fekete József r. k. tanító.

— **Háromszáz pengőre ítélte a budapesti tábla Fiala Ferenc nyilas hírlapírórt,** aki a Magyarországon nyílt levélben megrágalmazta Béliássy Sándor rendőrfőkapitányt. A tábla ítélet előtt a törvénytársék 100 pengőre ítélte a cikkírórt. Az ítélet nem jogerős.

— **Erdőirtás közben súlyos baleset érte Szabó Miklós** 52 éves téglasté napszámot. Az elmúlt nap Téglasté községben gróf Dégenfeld Pál „Angliusz” nevű erdőirtásában több társával fát termelt Szabó Miklós is. Az egyik fa idő előtt kidőlt és a vastag törzs egyik vége felpatlant az esés után és ekkor érte a közönséges álló Szabót is, akit maga alá temetett a hatalmas rönk. Székereen szállították be a faluba, ahol a községi orvos megvizsgálta, s megállapította, hogy Szabó agyarázkódást szenvedett, de nincs kizárva, hogy belső sérülése is van. A szerencsétlenség véletlenségből történt és azért felelősség senkit nem terhel.

Gyászrovat

Fésüs Margitka 18 éves temetése ma délután fél négy órakor lesz a Köztemető 2. b. terméből római kat. szertartással. Fehértóty vállalatának rendezésében.

Hatvány Károlyné Balogh Zsuzsanna 42 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemető II. a. számú ravatalozó terméből a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Kassai úti 6. vámház. Dankó temetkezési vállalat.

Nyitrai József szabósegéd 43 éves korában meghalt. Temetése vasárnap d. u. fél 3 órakor lesz a Köztemető alagsorából görög katolikus szertartással. Lakás: Simonffy-u. 55. Pusztai temetkezési intézet.

A SVETITS INTÉZET NÖVENDEKEINEK UJABB 200 PÉNGŐS ADOMÁNYA AZ ERDÉLYIEKNEK

Reszámoltunk már arról, hogy a Svetits Intézet növendékei nagyszabású gyűjtést rendeztek maguk között, s rengeteg értékes természetbeni adományt ajánlottak fel az erdélyi menekültek és szegények részére. Most újabb nemes adománnyal járulnak hozzá a visszatért erdélyi testvérek megsegítéséhez. Pénteken délelőtt három Svetits Intézet növendék jelent meg Lossonczy István főispánnal és átadták az „Erdélyért” indított akció részére a 400 pengőt, amely egyik legutóbbi előadásuk tiszta jövedelméből volt.

A Svetits Intézet nem egy ízben tanácsot adta már hasonló esleklménnyel növendékei helyes irányban való nevelésének s a növendékek is ebben a szellemben mindig az élen haladtak a szociális segítő munka frontján.

Egy iskolásfiúval iratta alá a hamis váltót Vasas Erzsébet 32 éves lábatlan lakos. A hamis váltóra a banknál nagyobb összeű pénzküldésről utaltak ki. Vasas Erzsébet magánokirathamisítás büntetéseért hat hónapi börtönrre ítélték. Az ítélet nem jogerős.

A városi végrehajtói állásra a csütörtöki közgyűlés 43 szavazattal Molnár Mihályt választotta meg. Sajnálatos technikai hiba folytán a közgyűlési választási cikkünkbe Molnár Mihály neve helyett egy másik név került.

Töltött revolyvert és 1000 pengőt találtak a detektívek Rabosa János villanyszerelő és Kiss József gyári munkás zsebében, akiket izgalmas hajszá után pénteken éjjel fogtak el a budapesti Szondy-utcában. A betörők két nappal ezelőtt behatoltak a Magyar Fémátsó és Vasipari Rt. helyiségébe, feltörték a falca épített vasszekrényt és onnan 1000 pengő készpénzt, 1200 pengőről szóló bontó vittek magukkal. A jólsikerült betörés után a gyárépület raktárát dezsmálták meg. Innen 1000 pengő értékű árut loptak, majd az egyik közeli vendéglőben nagy cigányos, pezsgős mulatozást csaptak. A két betörőt letartóztatták.

A Bocskai felszerelését pénteken délelőtt adták át a KLASz-nak, amely az arra érdemes ifjúsági egyesületek között fogja szétosztani a még használható cipőket, ruhákat, labdákat. Ugyancsak tegnap délelőtt szállították át a Déri Múzeumba a felosztatot egyesület értékes emléklapok, jeit, serlegeit, szobrait. A Bocskai túsákon szerzett zászlói a KLASz. helyiségébe kerülnek megőrzés céljából.

Hatagú okmányhamisító bandát leplezett le a budapesti rendőrség Barczai Sándor rovtomultú magánbiztosítóval, Lieblich-Lisefi Manó kifizető, Hackel Udó József magánbiztosítóval, Hackel Udó Ferenc fővárosi tejjelőr, Kemény-Klepfér Mór kereskedő és Barczai Sándorné személyében. A banda különféle segítővel kereszleveleket, erkölcsi bizonyítványokat, iskolai bizonyítványokat hamisított Hackel Udó József főnöksége alatt. A hamis okmányokért esetenként 100 pengőt fizetettek. A házkutatás alkalmával a bandafőnök lakásán többszáz születési és erkölcsi bizonyítvány irlapot találtak, amiket a hivatalból loptott egy ismerősük. A letartóztatott hamisítók ellen okirathamisítás és okirathamisításra való rábírást büntette miatt indítanak eljárást.

Ma délelőtt lesz Debrecen új légvédelmi házi ütegének ünnepélyes fogadtatása

A debreceni katonai alakulatok gyarapodásáról adhatunk örömmel hírt a város közönségének. Egy légvédelmi gépágyus házi üteg állandó állomáshelyül jelölték ki Debrecenben. Ez az üteg ma délelőtt 11 órakor vonul végig a város főutcáján az ünnepélyes fogadtatás színhelyére, az „Arany Bika” elé. A rövid

programú ünnepség a város polgárai és katonai hatóságainak jelenlétében folyik le. Az új házi üteg érkezése annál is inkább nagyobb jelentőségű, mert Debrecennek mindezekig csak váltakozó légvédelmi alakulatai voltak, ez pedig állandó lesz.

Megtréfált a cigányzene

Ez a cigányzene, milyen bohó! — mint a megáradt Tisza habja: mindenféle törmelékkel kevert belőlem. Mindjéig hazavisz, Korlátot hoz elém, onnan a Kőrögy partjáról, ahol öreg eprekterek hallgatónak a nyári délelben. Mások a kántorok házában székelves cifráját. Aztán mást is, ni, megmutatta, hogy azon a féltéglás kis gyalogjárón az orvos fel az egyik téglá lóg, a multkor is megboltam benne (a multkor, tegnap vagy tén hús évé.)

Ott a Papatyi-közben is, ahol tisztességes libanemzedék és a foltos hátú csorda ballag le s fel, lám, a drót kilazult. Sokat hínázunk rajta. Nézd, a vörösgömb is ott villog a foszforeszkáló muliban, igen, a leégett torony vörösgömbje.

Most meg azt a zománcos Kossuth-éremet gurgatja elém ez a mókás muzsika, amit egykor eláram a kertünk tövében. Látom azt az ökörszemfészket is ott a templom mellett, a hajdani „kiserdőkben” a bedől kútágas mellett.

Gyermekkorom összes leszedett fészke, vadmadarotjása olyan pettegetett himesek, (melegre fújják a lelkem), itt vándaskodik, perel rám. A fészkes akác-fák nagy szálfahusángokkal dorongolják lelkiismeretemet. Minden lopott körte rámevet nagy csúfondárosan pufokra lárult pirosposztájával.

Itt van ám a Kontrabli ezüstnyárfa is, Erzsébet királyné nyárfája, a leballó levél és a kibugyogó könny fejedelmi fapéldánya. Mindig ott fogadtál engem a szentesi tizkolmóteret ut végén. Szegvár mesgyéjén, mikor a pusztán fürdő tizenöt éves lélekkel átgyalogoltam szülőfalumba szombatonként a gimnáziumi rabsg egyheti robotjából, mert hát vitt haza, repített a frissen kiszakajtott ropogós cipő szága, a meztlábára vetkőztet falusi örömök várománya.

Mindezt, lám, most elémhozta ez a zene. Bohó, bohó zene. Nem esoda. Cigánymuzsika. Éátol Janesi húzza.

Ternay Kálmán

Megölte a lakásába szivárgó ciángáz Biraró Jánosné budapesti takarító-nőt. A halálesetért Lehoczky Lászlót az egyik budapesti ciángáz vállalat volt gőzmesterét tették felelőssé, mert a fégmentesítési munkánál szabálytalannul járt el s így következtet be a takarító-nő halála. Lehoczkyt gondatlanságból elkövetett emberelés vétsége miatt 300 pengőre ítélték. Az ítélet nem jogerős.

Anyja védelmében megölte az apját. A tolnamegyei Gvulaj községben Hiedeg András gazdálkodó italos állapotban érkezett haza s feleségét ütlegelni kezdte. 19 éves István nevű fia anyja védelmére kelt és a kezében lévő bicskával egyetlen mészessell elvágta apja nyakát. A gazdálkodó a helyszínen elvérzett és meghalt. Az apagyilkos fiatalembert letartóztatták.

Dr. Újvárossy Sándor lett az új főispáni titkár. A dr. Rózsa Tibor volt főispáni titkár szolgabírói kinevezése folytán megüresedett főispáni titkári állásra dr. Újvárossy Sándor nvert megbízatást. Az új főispáni titkár vármegyei szolgálatban működik mint közigazgatási gyakornok s előbb az alispán mellett teljesített szolgálatot, s itt teljes megelégedéssel végezte munkakörét. A kiváló képzettségű, fiatal, agilis tisztviselő előléptetését örömmel vették kollégái és ismerősei, benne a főispáni hivatal értékes munkacsovéval gazdagodott.

Csónakon ment esküvőre egy szegedi gazda. Szeged környékén a Pest-megyéből odatömlő vadvízek kellemetlenül akadályozzák a közlekedést, éppen ezért nézeteltérés támadt Szeged és Kiskunhalas polgármestere között. Az utóbbi azt állítja, hogy teljesen szabályszegően járt el a vadvízek levezetésénél és nem tehet arról, hogy az Szegeden károkat okoz. Az egyik szegedkörnyéki tanvány egyébként az az érdekes eset történt meg, hogy Hegedüs Márton gazda beszorult házába éppen esküvőre előtt. Nem volt mit tenni, mint csónakot keríteni és azzal közelíteni meg a Fogadalmitemplot, hogy az esküvőn a kitűzött időben megjelenhessék.

Galaczy Géza ügyészégi irodatisztet az igazságügyminiszter legutóbbi rendeletével az ungvári királyi ügyészeghez osztotta be. A kiváló képzettségű és nagy szorgalmú irodatiszt hús esztendeje egyik legértékesebb tagja az ügyészeg tisztviselőkarának, s most távozásakor maga dr. Mező Sándor ügyészegi elnök is meleg elismerő búcsúszavakkal bocsájtotta el új munkahelyére Galaczy Gézát, aki pénteken utazott el Ungvárra új szolgálati helyére. Galaczy Géza egyébként annakidején személyesen közreműködött az ungvári királyi ügyészeg megszervezésénél is.

A tatarozási adókedvezmény meg-hosszabbítását kéri az építőmesterek. Az átalakítási munkák adókedvezménye 1940 év végén lejár. Ezért az Építőmesterek Ipartestülete a pénzügyminiszterhez előterjesztést tett, hogy az adókedvezményeket további két évre hosszabbítsa meg és állítsa vissza az 1938. évben lejárt adókedvezmény mértékét. A mostani adókedvezményi rendelet ugyanis kevés munkalkalmat létesített, minthogy az adókedvezmény alapját képező munkák igen szűk körre szorítottak. A mai rendelet csupán az ötszobás és ennél nagyobb lakások átalakítása esetére biztosít adókedvezményt.

53.000 pengő pénzbüntetésre és 28 napi fogházra ítélte a budapesti büntetőtörvényszék Stern Menyhértet vámmorgazdaság és jövedéki kihágásért, mert Szombathelyen 8 kg. szacharint, meg 2 kg. tűzkővet vett át egy ismeretlenfől, hogy Budapestben értékesítse. Az ítélet nem jogerős.

Egy bankbizományost héthónapi börtönrre ítélték hamis váltóért. Hegedüs Sándor 44 éves bankbizományost többrendbeli csalás, okirathamisítás büntette és kettős házasság miatt jogerősen harmadfélévi fogházra ítélték el. Hegedüs utóbb feljelentést tett Schaffer Anna ellen és azt állította, hogy a nő kettős házasság büntetésében bűnrészes volt. Kiderült, hogy ez a vád alaptalan, mire Hegedüs azzal védekezett, hogy a feljelentést Schaffer Anna ellen időközben elhalt felesége tette, és ő csak magára vállalta azt. Védekezése alapján a törvényszék felmentette a bankbizományost, a tábla azonban megállapította bűnségét és hamis váltó büntetésért héthónapi börtönrre ítélte, amit a Kúria most jogerőre emelt.

Több értékes perzsa szöveget sik-kasztott el Szeferián Adevasszi József perzsa származású és állampolgárságú segédmunkás. Javítás ürügye alatt kic-salta a gyanulatos tulajdonosoktól a szö-nyegeket és azokat eladta, az értük kapott tekintélyes összegeket pedig elká-tylázta. Azonkívül egy másik perzsától, akivel barátságban volt, értékes ékszerre szóló lopott zálogjegyeket vett át és el-adta azokat. A budapesti büntetőbírói-csalás és orgazdaság miatt bűnösnek mondotta ki és ezért 1 évi és nyole hó-napi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

„Athelyezik” a Kálvin-téren lévő díszkutat Budapestben. A budapesti Kál-vin-tér „régóta” tervbevolt átrendezése most megvalósul és ennek során eltávo-ltják onnan az annakidején nagy költ-séggel létesített díszkutat, melynek szo-boralakiai jelképesen hazánk négy leg-nagyobb folyóját ábrázolják. A kútat 1883-ban adták át ünnepélyes keretek között a főváros közönségének. Tervező-je Ybl Miklós volt. Hogy hol fogják is-mét felállítani, arra vonatkozólag több elgondolás van, de véglegesen még nem történt döntés efelől.

Az Országos Állatorvos Egyesület tiszbabonári fiókosztálya november 23-án délután 5 órakor szakülést tart a vármegyháza kistanácsstermében.

A vidéki lisztárakok a Lisztárjegyző Bizottság legutóbbi ülésén a következő-kezőképpen állapították meg: búzadara 44.78—46.28, fehérliszt 44.03—45.53, egy-séges kenyérliszt 31.55—33.77, barna ke-nyérliszt 24.55—26.77, egységes rozsliszt 31.64—33.10. Ezzel szemben a budapesti malmok lisztárai a következők: nullás 43.78—44.58, egységes kenyérliszt 31.05—31.65, egységes rozsliszt 31.15, vagyis a vidéki árjegyzések magasabbak.

Dr. Rózsa Tibor volt debreceni főispáni titkár. Szilágy vármegyei szolgabírónak, — mint ismeretes, — hétfőn el kell foglalnia új hivatalát. Epen ezért az idő rövidsége miatt ezuton búcsúzik el munkatársaitól, barátaitól és ismerőseitől.

Ma lesz Koch Franz berlini egyete-mi tanár előadása a Déri-múzeumban. Koch Franz professzor, a berlini egyete-men a német irodalom tanára, második előadását ma délután 5 órakor tartja a Déri-múzeum előadótermében. Minden érdeklődőt szívesen lát a rendezőség. — Belépődíj nincs.

Az ipartestületi jubileumi ünnepsé-gekkel kapcsolatban rendezendő díszbéli-nden résztvenni kívánók figyelmét fel-hívja az Ipartestület arra, hogy részvé-teli szándékukat legkésőbb ma délután 4, a díszvacsorán való részvételt este 8 óráig az Ipartestület hivatalába bejele-nteni és a jegyeket ugyanott megváltani szíveskedjék, mert csak úgy tudja az Ipartestület a résztvevő iparosoknak és hozzátartozóiknak a helyet biztosítani, ha bejelentéseiket a fenti időig feltétlen megteszik.

Négy nap eszméletlen állapot után magához tért Bakós Jánosné kolozsvári asszony, akiről megírtuk, hogy szállodai lakásán luminállal kísérte meg öngyil-kosságot. Úgy látszik, szervezete mégis hosszú küzdelem után diadalmaskodott a közel fenyegető halálon. Állapota az éjszakai órák folyamán már annyira javult, hogy holnap kihallgatására min-den remény megvan.

SZÍNHÁZ

Varázskeringő

(Oscar Strauss operettje a Csokonai-színházban)

A jó operettnek mindig van közönsé-ge. Ezt az axiómát támasztotta alá a Csokonai-színház legutóbbi operettelő-adása. Az Ifjúság-társulat ugyanis pénte-ken este Oscar Strauss „Varázskeringő” című operettjét újította fel igen nívós előadásban. A „Varázskeringő” — több, mint harminc éves multtal a háta mö-gött — töretlenül képviseli a bécsi ope-rett virágkorát, Oscar Strauss áradó me-lódiai, friss színei újra és újra magával ragadják az embert. Az orkesztrális része is érdekes és sok helyütt nagy-vonalú. Felix Dörmann esiklandós szö-vege aránylag kevés kopott meg, bár nem ártana neki némi frissítés.

Az előadást Thász Aladár rendezte stílusosan és ambícióval. A zenekar élén Beck Miklós karmester ismét remekelt. Biztos kézzel fegyelmelte muzsikussait és az énekkart is előrendű teljesítményre ösztönözte.

Helená hercegnőt Petur Ilka alakí-totta illuziókeltően, finom színekkel. Noha még mindig gyengélkedik, játéka közvetlen és kedves volt, szép hangja pedig melegen, tisztán csengett. Az elő-adás legügyesebb alakítását Madara s Vilma nyújtotta, aki eleven tempera-mentumával, egyéni humorával és ki-tűnő játékkészségével Franci szerepében nagy és őszinte sikert aratott. Mihá-lyi Vilcsi komikai vonása pompás kabi-netalakítást csinált Cintányéros Fiftől. Sokat lehetett derülni rajta. A főkam-a-ránó szerepében Antal Erzi elsőren-dű tehetsége hiánytalanul érvényesült. Szép hangja is kellemesen csengett. Meg-jegyezzük azonban, hogy ez a szerep nem neki való. Antal Erzi inkább való primadonnának, mint komikónak. Dobay Bella közvetlen, G. Bagó s s y Mária ügyes.

A fiatal férjet Szalma Sándor ala-kította férfias lendülettel és elegánsan. Különösen a vidám jelenetekben volt jó. Baritonja erős és zengő, de nem hajlé-kony. Kár, hogy ennek a hangnak kimű-velésére kevés gondot fordítottak. Olsz Lajos az öreg herceg szerepé-ben jól érvényesítette sajátos humorát. Illattky László ezúttal is állandó de-rültségben tartotta a nézőket eredetis-gével és komikumával. Sok ötlettel gaz-dagította Lothar gróf figuráját. Dal-mady Géza érces tenorját szívesen hallgattuk. Játéka kissé szögletes volt. Deák Ferenc a miniszter szerepében hibátlant nyújtott, de jól játszott Ga-ramszei Károly is.

Csaknem telt ház nézte végig a „Va-rázskeringő” pénteki előadását s a kö-zönség nagy tetszéssel fogadta a régi szép idők e kitűnő operettjének felújítá-sát. (b. p.)

SZÍNHÁZI HIREK

Ma délután filléres helyárrakkal Arany-kalász, este B. Bérletben és vasárnap este Varázskeringő kerül színpa. Vasár-nap délután mérsékelt helyárrakkal Eva kerül ismétlésre. Hétfőn filléres hely-árrakkal Aranykalász, kedden B. Bérlet-ben Kiszaludó Károly Partitűk című klasszikus vígjátéka kerül felújításra.

SPORT

BAJNOK LESZ-E VASÁRNAP A DVSC?

Kissé humorosnak tűnik a kérdés, mert hiszen a múltkorában már lemondottunk arról, hogy a debreceni csapat az őszi szezon elsőként fejezi be. Ha azonban jól szemügyre vesszük a dolgot, rögtön látni fogjuk, hogy nem is olyan lehetetlen dolog, bár tény, hogy nem is valószínű. Az kellene hozzá, hogy a MÁVAG Ózdon hagyja mind a két pontját és cserében vigyen haza jónéhányt, amivel tetemesen elrontholja gólarányát és ugyanekkor a DVSC sok gólt ügva, egyet sem kapva diadalmaskodik. Ennyire reménykedőnek még sem szabad lennünk, mert a nem teljesedés-kor annál rosszabb lenne a dolog. Arra azonban méltán számíthatunk, hogy egyenlő pontállással fejezik be a szezon, mert bizony éppen a múlt vasárnap lát-battuk, hogy még idegenben sem valami könnyű fiúk az ózdiak, hát még oda-baza. Azonban nem lehetetlen, hogy most több szerencsésük is lesz, mint vasárnap. De ettől a mérkőzéstől füg-geljenül — úgy gondoljuk — megtalál-juk számításunkat, ha szép győzelmet arat csapatunk a Rusj felett. Akkor még az esetleges két pontos hátrányt nem lesz túlságosan nehéz tavasszal behozni.

AZ UTOLSÓ ŐSZI NB-FORDULÓ MŰSORA:

Ferencváros—Szeged, SalBTC—Ujpest, Tórekvés—DiMÁVAG, WMFC—Elektromos, Szolnok—Tokod, BSzKRT—Gamma Haladás—Kispest.

AZ NB II. TISZA-CSOPORT IDÉNYZÁRÓ MÉRKŐZÉSEI:

Rusi—DVSC, Ózd—MÁVAG, Perces—SalgSE, BVSC—LaFC, Miskolci VSC—Kassai AC, Rákóczi SE—T. Előre, Ganz—Mátészalka.

METEOR MOZGÓ MŰSORA:

Szombaton 5. 7. 9 órákor utoljára! „FÉRJET KERESK” magyar film. és „AZ ARANY ÖRDÖGEI” amerikai kalandorfilm. Holnap: „A dzsungel banditái”.

SPORTHÍREK

Félsiker a válogatott csütörtöki edzésén. Utolsó edzését tartotta csütörtökön a válogatott keret. Ellenfél a kerettagokkal megerősített Elektromos volt. Az edzésen nem vett részt Polgár és Gyevai és a harképtelen Pósa. A válogatott 3:1 arányú győzelmet aratott, a gólokat Spielmann (2), Bodola, Kovács, Nagy, illetve Sárosi dr. szerezte. Ez az edzőmérkőzés jóval alatta maradt a multhetinek, a válogatottjelöltek csak helyenkint nyújtottak kielégítő játékot. Végleges válogatásra csak a vasárnapi forduló után kerül sor.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a vasárnapi magyar-olasz női tornaszünet iránt. A verseny esélyesei a mieink, bár tartalékosan lesznek kénytelenek küzdelembe bocsátkozni és az olaszok az utóbbi időben erősen feljöttek. Mindenesetre nagy küzdelem lesz és még meg-lepés is kicsúszhat.

Nem megy válogatott Portugáliába, de lehet, hogy Spanyolországba sem. A futbalválogatott spanyolországi portyája elé nehézségek gördültek. A különféle vízumokat több, mint valószínű, nem lehet december 8-ig beszerezni s így könnyen megeshet, hogy a tervbevevett válogatott mérkőzéstől el kell tekinteni. Eb-

ben az esetben a jugoszlávokkal játszanának Belgrádban. A portugálok meghívását természetesen nem tudta elfogadni az MLSZ.

Közgazdaság

SZEMESTENGERIBŐL IS JAVUL A KINÁLAT

A kukoricakínálat szemestengeriből is javul, Decembertől szállításra dunántúli és kisalföldi állomásokról a hivatalos áron kínálnak morzsolt tengerit. A csöves kukorica ára tovább lonyul: dunántúli lófogút 13.50, szokványárut 13.25 pengőért kínálnak. A magpiacon nagyon élénk üzlet volt.

Búza: 78 kg-os 23.55.
Rozs: 71 kg-os 19.55.
Árpa: Sörárpa, kiváló 26.50, sörárpa, elsőrendű 25.50, sörárpa 24.50, 68 kg-os ipari 23.—, takarmány, 63—66 kg 21.—, takarmány, középminőségű 20.—.
Zab: 41 kg-os 21.80.
Kukorica: Uj 16.80.
Magvak és hüvelyesek: Köles: fehér 39.00—40.50, vörös 38.50—40.—, egyéb 37—38. Repce: káposztarepce 40—50, Bükköny: tavaszi 42—46, szősös 80—90.
A ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 400 darab. Vásári állományból angol húsértélfelhajtás 190 darab. Az irányzat változatlan. Árak: uradalmi zsírértés, páronként 340 kg-on felül 160, szedettértés II. 148, III. 140—142, öregsertés I. 148, II. 142, angol lőkesertés 152, angol sonkasertés I. 152, II. 140—145, belföldi zsír 214 fillér kg-kint.

A VISSZERES LÁB, A VISSZERTÁGULAT megelőzése és gyógyítása.

Irtai: dr. Engländer Árpád szakorvos A tartalomjegyzékből: Hogyan keletkeznek a visszértágulások? — A visszértágulat tünetei, okai és diagnózisa. — A visszértágulat kezelése: 1. Kompressziós kezelés, 2. Műtői kezelés, 3. Inspékciós kezelés. — Megelőzés és védekezés stb. Ára: P 1.60.

Kapható:
a DEBRECZENI UJSÁG—HAJDUFÖLD
kiadóhivatalában
Ferenc József-út 56. Telefon 21—90.

Debreceni Helyi Vasút.
2330/940 H/Ku.

HIRDETÉNY
Értesítjük a t. utazóközönséget, hogy a hó 24-től, vasárnaptól kezdve a Csapó-utca—Köztemetői vonalon a Csapó-utca elejétől 21 ó 15 pkor a Tüzérlaktanyáig kísérletképpen egy külön vilamosjáratot indítunk azért, hogy a mozgósítható látogatók közül az ezen a vonalon és környékén lakókat a 21 órákor befejeződő előadás után vilamos kocsin elszállíthassuk. Ezen a külön vilamosjáraton mindenféle jegyek érvényesek.

Debrecen, 1940 november 22.

Az üzletigazgatóság

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
Dr. Nagy Imre **Benyovszky Pál**
Kiadja:
Alföldi Szóváltózat Kft
Felelős kiadó:
Balogh István

FERFI előlő- és öltöny-szövetek, minden hozzávaló, férfi divatsport- és galléros ingek előlő árban
Petriknél
Szent Anna-u. 5. sz.

Figyelem!
Mielőtt a tél beáll és a fagy bekövetkezik, mindenki vigyázzon és gondoljon a vízvezetékére. Ezt pedig megóvhatja, ha Molnár János vízvezeték-szerelőt felkeresi. Csapó-utca 49. 1342

Ócskavasat.
fémét, mindenféle vasanyagot legmagasabb napiárban átvész Vas- és Fémgyűjtő Körzeti Iroda, Pacsirta-u. 17. Telefon: 26—94. 777

Hölgyeim!
Karácsonyi ajándéknak való sokszáz kézimunkákból fillérekért vásárolhatnak. Szilágyi Lajos divatházában. 1785

Tűzifát
azonnali szállításra aprítva, főleg akác, bükk, Lungné, Hid-u. 14. Gázgyárral szemben. Telefon 20—27. 1882

Lakás- és szobakereslet
Kétszobás
modern lakást keresek azonnalra. Cím: Pinta Imre esendőrfőhadnagy, Csendőrség. 1873

Autó-motor kerékpár
Kettő drb.
már elhasznált autó és nagy ablaktokok szárnnyakkal olcsón eladó. — Marx, Piac 41. 1876

Bútor
Hálószobák,
chédlők, kombinált szobák, konyhaberendezések Salamon bútortulésében. Jó minőség előnyös árak. Részletre is Hunyadi-utca 2. sz. alatt

Gazdasági eszközök
Eladó
egy Hoffer nagy négyes, körülgűrűs, 200 mm. hómoktalppal, nagy tűzszekrényvel és teljes felszereléssel ellátott csepplőgép. Cím a kiadóban. 1741

Eladó házhely
Villatelek eladó
város legszebb helyén Cím a kiadóban. 993

Eladó ház
Egyszobás,
előszobás, konyhás és ugyancsak egy szoba, konyhás, mellékhelyiségekkel álló, 370 □-l télelkel adómentes, új ház olcsón eladó. Villanyvilágítás, termő gyümölcsös és szőlővel beültetve, kényelmes, gazdaságos. Homokkerti, Puzdra-utca 4. 850

Vasutasoknak
megfelelő családi ház, a Harsányi G.-u. 15/17. sz. eladó. Értekezni Eötvös-utca 64. sz. 1848

Szappanos-utca 7.
számú modern ház, nagy része adómentes, sürgősen eladó elköltözés miatt. Értekezés ügyvéddemnél. Csáthy, Deák Ferenc-u. 9. sz. 1883

ELADÓ
Budai Ézsaiás-utca 51. számú kétszobás, előszobás, kényelmes családi ház. 744

Homokkerti,
Ovoda-utca 13. számú ház két szoba, konyha, előszoba, mellékhelyiségekkel, 700 kvadrát jóltermő szőlővel, felszereléssel, 831 négyzetgözl földdel eladó. Értekezni ugyanott 1225

Eladó ingóság
Eladó
magyar, német regények, novellák, Aladdin lámpa, Bika bérház, fűszerüzlet. Ny. 1197

Jutányosan
eladó közép nagyságú cserép-kályha. Kerekestelep Géza-utca 32.

Eladó
fényképezőgépek, 1 Zeiss ikon lem. 6x9 önk. Gompuzár táská színzűrővel, 1 Pilot 6 reflexes kész-táska szűrők, 1 B. Zeinikon Bortengor 6x9 táskával, alig használtak, egy modern gyermek sportkocsi. Rothermerek-utca 39. Szabó. 1824

Különféle
Eladó
egy hordó savanyított káposzta, 1 asztal, 2 fő. ca. Nagytarad-u. 18. sz. 1881

Tangóharmónika
alig használt, eladó. 48 bögös. Késes-u. 16. sz. 3. ajtó. 1880

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének kőrforgógépén.
Igazgató:
Somogyi Gábor.

MAVAUT autóbusz-menetrend

Ervényes 1940. évi november 3-tól további intézkedésig

Debrecen—Hajdúszoboszló.

Debrecenből indul	14.10	18.25
Hajdúszoboszlóra érkezik	14.40	18.55

Hajdúszoboszló—Debrecen.

Hajdúszoboszlóról indul	9.20	10.00	13.35
Debrecenbe érkezik	9.50	10.30	14.05

Debrecen—Hajdúböszörmény—Polgár—Miskolc.

7.30	15.00	19.00	10.20	18.25
7.58	15.29	19.29	9.51	17.57
9.03	16.18	20.18	9.02	16.52
10.00	17.15	21.15	8.05	—
10.15	17.30	21.30	7.50	15.40

Debrecen—Nádudvar—Kisújszállás—Kúnhegyes.

18.25	9.50	10.30	14.05
19.01	9.15	9.55	13.30
19.27	—	9.28	13.03
19.46	8.55	—	—
20.45	8.40	9.07	12.4
21.40	—	8.05	—
—	—	5.30	—

Debrecen—Szegehalom—Gyoma—Szarvas—Szentes.

14.10	9.50
14.17	9.15
15.27	8.35
16.38	7.27
17.32	6.25
18.14	5.40
19.10	4.45

Debrecen—Hajdúszoboszló—Békéscsaba.

14.10	9.50
14.17	9.15
15.27	8.35
15.52	8.09
16.28	7.33
17.25	6.36
18.00	6.00
18.05	—

× Csak hétköznap közlekedik + Csak vasárnap és ünnepnap közlekedik.

APRÓHIRDETÉSEK

Betöltendő állás nőknek
Perfekt
gép- és gyorsíró kisasszonyt felvesz a Pikó bőrgyár, Hid-u. 4. 1842

Betöltendő állás férfiaknak
Borbélytanuló
felvétetik Bíró fodrász-üzletében, Piac-utca 58. 1867

Állást kereső férfiak
Egy
erdélyi menekült jobbnak

fiatalember bármilyen állást elvállal. Szíves megkeresést „Menekült” jellegre a kiadóba kér 1868

Állást kereső nők
Gyermekszertető
komoly, megbízható, ös-keresztény középkorú nő elmenne anyahelyettesnek gyermek mellé vagy háztartás vezetésére úri-házhoz vidékre is. „Megbízható” jellegre. 1850

Kiadó lakás 3-4-5 szobás
3-szobás
komfortos lakás decem-ber 1-re kiadó. Péterfia, 42. 1879

Ajánlat
100 darab
málnató 4 pengő. Sesztina-utca 4. 1874

Káposztáskádak
javítása gyorsan készül. Ugyanott káposztáskádak eladók. Nap-u. 4. Tele- fon 32—83. 1858

MOSOTT RONGYOT
vesz a kiadóhivatal. Piac ucca 56.

Sírkövek
műköből és terméskövből, Sempernova nemes va- kolat és mindenfajta építési anyag, mészsalak szikestalaj javításához a Debreceni Műkőgyárban, Fűrdő-u. 2. kapható. 933